

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

I/183. »S MOST A DOLOGRA« 8,10 Ft

„Gyilkosság készül,
nem nézhetjük tétlenül!”

November 28-án a temesvári bíróság elmarasztaló ítéletet hozott Tőkés László református lelkész ügyében: hat napon belül el kell hagynia gyülekezetét, diplomát, városát. Az ítélet ellen benyújtható fellebbezésnek halasztó hatálya nincs, ezért akár erőszakkal is elhurcolhatják a lelkészt állapotos feleségével és három gyermekével együtt egy mind ez ideig ismeretlen helyre. Ez a minden jogalapot mellőző ítélet azonban – úgy tűnik – nem elégíti ki a biztonsági szolgálatot. A Nobel-békedíj jelöltségére várományos lelképásztort börtönbe akarják juttatni. A Vezér addig nem alhatik... Hónapok óta fonják egy elkövetkező koncepció per hálóját. Október 20-án, temesvári látogatásunkat követően 8 órán át fogva tartottak és faggattak minket a Securitate emberei. Az indok: egy egyházi tanulmány lapjai között „találtak” az autókban egy elismervényt, mely szerint Tőkés László valahol, valakitől és valahogy több ezer lejt vett volna át. Hogy kitől, hol és hogyan, ez nem volt rajta a papíron – erre nekünk kellett volna választ adni. Döbbsent értetlenségünket látva feldühödtek, záporoztak a kérdések, mire bujtogatunk, ki a megbízónk, milyen külföldi kapcsolataink vannak, kérdeztek a pápáról, az Egyházak Világtanácsáról, tiltakozásainkra börtönrel és az autó elkobzásával fenyegettek meg, majd lassan lecsillapodtak és utunkra engedtek. Az eredménytelen kísérlet után jegyzőkönyv aláírására nem került sor. Az elmúlt napokban újra felbukkant az „elismervény” – megint csak a Securitate kezéből – egy tucat tojás, négy banán, egy kiló cukor és egy margarin társaságában. E „bűnjeleket” lefényképezték, s százával terjesztik a másolatokat a temesváriak körében a következő tartalmú felirattal: Amíg ti sorban álltok, addig a lelkészek dözsol és dúskál az anyagi javakban. Tőkés Lászlót öt órán át tartó vallatással próbálták megtörni a biztonsági szolgálat emberei, majd közölték vele, 15 év börtön vár rá!

Tiltakozunk a román „igazságszolgáltatás” nevetséges és képtelen eljárása ellen! A leghatározottabban visszautasítunk minden kísérletet, amely nevünk felhasználásával Tőkés László helyzetét akarná súlyosbítani. Isten oltalmába ajánljuk lelképásztort testvérünket és családját, s kérve kérjük minden honfitársunkat: emeljék fel szavukat Tőkés László védelmére! Gyilkosság készül, nem nézhetjük tétlenül!

Géczy István és társa, református lelkészek

A szökött államtitkár titkai

Külföldre távozott a felelősségrevonás elől az NDK külkereskedelmi minisztériumának államtitkára. Alexander Schalck-Golodkowski azonnali hatállyal fölmentették valamennyi funkciójából. A kormány szóvivője közölte: megtették a szükséges lépéseket az államtitkár részlegével kapcsolatos ügyek esetleges el-tussolásának megakadályozása érdekében. A politikus szombaton még az NSZK-ban folytatott gazdasági jellegű tárgyalásokat, amelyekről 15 óra körül érkezett vissza az NDK-ba. Wolfgang Vogel ügyvéd vasárnap hajnali három óra-kor közölte az ügyészséggel, hogy az államtitkár – aki időközben ismeretlen, külföldi helyre távozott – őt bízta meg jogi képviseletével. Ebből következik, hogy nagyon is tisztában van helyzete súlyosságával. A hatóságok nyomozást indítottak utána. A Népi Kamara pénteki ülésén több interpelláció hangzott el bizonyos devizaügyek kapcsán, amelyeknek szálai őhozzá vezettek. A képviselők tudni vélték, hogy egykori vezető NSZEP-funkcionáriusok több milliárd márkát sifoltak ki valutában, arany- és ezüstrodokban az országból, és svájci bankokban helyezték el az összegeket.

A pénz azoknak a vállalatoknak a bevételeiből származott, amelyek közvetlenül az NSZEP felügyelete alatt álltak. A Népi Kamara a következő ülésre megidézte Schalck-Golodkowskit, ám erre aligha fog már sor kerülni. Ugyancsak az államtitkár hatáskörébe tartozott a szombaton leleplezett titkos fegyver- és hadianyagraktár Rostock közelében, lakónegyedek közvetlen szomszédságában. Az ő részlege volt ugyanis a fölöttes szerve az IMES kft-nek, amely nagy mennyiségben szállított löszert, lőfegyvereket és haditechnikai berendezéseket közel-keleti, afrikai és dél-amerikai államokba. A fegyverkereskedelemből származó devizabevételeket a kft az államtitkár részlegének számlájára fizette be a külkereskedelmi bankban – közölte az IMES vezérigazgatója, ám a pénzek felhasználásáról nem tudott felvilágosítást adni...

Az élet kockázata

(A munkásörök még egy évig adandó fizetéséről a 6. oldalon)

Lassan a faxszal?

(Munkatársunk híradása beavatásáról a 9. oldalon)

Szombaton kongresszusi nagygyűlést tartott Szombathelyen az MSZMP Vas megyei ideiglenes szervező bizottsága, a szónok Grósz Károly volt.

Hazajön végre Petőfi?

Januárban újabb vizsgálatok

A felcímbe feltett kérdésre nem tudtak választ adni a Megamov Petőfi Bizottság tagjai sem a szombati, Mátrafüreden megrendezett tanácskozáson. Meggyőződésük, az antropológiai vizsgálatokban eddig részt vett szakemberek véleménye ellenére is sokan kételkednek a barguzini csonokban, hivatalos állásfoglalás máig sem született, amely cáfolná, vagy megerősítené, hogy az ott talált csonok Petőfi Sándor földi maradványai.

A bizottság alelnöke, Morvai Ferenc a tanácskozáson legutóbbi szibériai útból számolt be. Mint ismeretes, a Magyar Tudományos Akadémia az elmúlt hónapban kijelölte azt az öt tagú bizottságot, amely a csonok vizsgálatára, esetleges azonosítására hivatott. A magyar tudósok küldöttsége november 20-án utazott volna a Szovjetunióba, de az utazás előtt néhány nappal a szovjet fél a vizsgálatokat későbbi időpontra halasztotta. Morvai Ferenc most örömmel számolt be arról, hogy Rizskov miniszterelnök személyes utasítása alapján kitűzték az új időpontot. Január 5-én Moszkvában találkozhatnak a szovjet és magyar szak-

emberek, hogy Ulan Udéba utazva elvégezzék a lelet antropológiai vizsgálatát. Stark Antal művelődési minisztériumi államtitkár levelét olvasták fel az ülés következő részében. A levélben az államtitkár nemzeti közügyé nyilvánította a Petőfi-kutatást és mint leírta, a minisztérium minden támogatást megad a további kutatáshoz. Döntés született arról is, hogy január 10-e, a bizottság hazaérkezése után nyilvános sajtótájékoztatót tartanak a vizsgálat eredményéről. Erre meghívják az országban működő Petőfi-körök – mintegy ötven létezéséről tud a bizottság – küldötteit is. Az ülésen szóba került az az idén szeptember 19-i esemény, amikor Morvai Ferenc lezárta, az angol nagykövetség előtt álló autójából eltűnt diplomatastkája, benne a Petőfi-dokumentumok fénymásolataival. Akkor véletlen szerencsének volt köszönhető, hogy nem volt a táskában a másnap utazó csoport tagjainak útlevele is. (A majdnem meghiúsult utazás eseményeiről a Dátum olvasóinak már beszámoltunk.)

folytatás a 4. oldalon

Egységpárti egységben

A vasárnap tartott rendkívüli KB-ülésen testületileg lemondott a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága. A KB előzőleg kizárt soraiból és a párt tagjai közül több korábbi vezetőt, közöttük Honeckert, Stophot és Sindermann-t. Az ülés résztvevői egybehangozóan megállapították, hogy az NSZEP bázisán gyorsan halad előre a radikális megújulás folyamata. Erről tanúskodnak a napokban lezajlott járási küldött-értekezletek. A Politikai Bizottság elfogadta a tagság jelentős tömegeinek részéről megnyilvánuló bíralatot, miszerint a jelenlegi pártvezetés nem volt képes teljes mértékben feltárni a korábbi Politikai Bizottság tagjainak súlyos hibáit, illetve levonni azokból a szükséges következtetéseket.

Újabb lépés Prágában

Prágában Husak köztársasági elnök előtt letette az esküt Adamec miniszterelnök új kormánya. Az eddigi kabinet 40 százaléka változott, bekerült a kormányba egy szocialista párti, egy néppárti és három pártunkívüli politikus. Miniszterelnök-helyettesé nevezték ki Marian Calfa-t, aki eddig tárca nélküli miniszter volt, a pártunkívüli Josef Romatka-t, az ökumenikus tanács elnökét, evangélikus papot. A nemzetvédelmi tárcát Miroslav Vacek eddigi helyettes irányítja, a belügyminisztérium élére egy eddigi gyárigazgató, Frantisek Princ került. A Polgári Fórum ebben a kabinetben nem kívánt részt venni. Az új csehszlovák kormány első ülésén állásfoglalásban ítélt el az 1968-as beavatkozást, és az ügy végleges lezárása érdekében tárgyalásokat javasolt az öt érintett országnak. Arról is határoztak, hogy megbeszéléseket kezdenek Moszkvával a Csehszlovákiában állomásozó szovjet csapatok kivonásáról.

A máltai csúcs értékelése:

Remények a jövőre

A kölcsönös megértést, az együttműködés szándékát hangsúlyozták Gorbacsov és Bush máltai csúcstalálkozójukat lezáró vasárnapi sajtóértekezletükön. Egyetértés van közöttük abban, hogy az 1990 júniusában tervbe vett új csúcstalálkozóig felgyorsítsák a különböző fegyverzetkorlátozási tárgyalásokat és széles körben együttműködjenek más nemzetközi kérdésekben. Gorbacsov ismét elmondta, hogy a kelet-európai fejlemények a kialakult helyzetben szükségszerűek, a Szovjetunió csak azt igényli, hogy a másik oldal ne törekedjék egyoldalú előnyökre. Leszögezte, hogy a helsinki alapokmány rögzíti az európai realitásokat, így a két német állam létét is.

Kitűntek a fennmaradó nézeteltérések is: az USA nem hajlandó tárgyalni a tengeri haderők csökkentéséről. Amerikai részéről változatlanul közvetetten felelőssé teszik a Szovjetuniót a közép-amerikai helyzetért: a nicaraguai kormány politikájáért, ezen belül azért, hogy Nicaragua (és Kuba) szovjet fegyvereket szállít a salvadori felkelőknek. Bush utalt arra, hogy a kötetlen találkozó gondolata júliusi budapesti és varsói látogatásán, az ottani „bámulat, reményteljes változások láttán” fogalmazódott meg benne. „Nincs a világon probléma, legkevésbé Európában, amelynek megoldásához ne járulna hozzá a szovjet-amerikai viszony megjavulása. A Szovjetunióban is kibontakozó reformokkal teljesen új korszak kezdetén állunk a két ország kapcsolataiban. Mindkét fél, a maga eszközeivel, hozzájárulhat Európa megosztásának felszámolásához, a katonai szembenállás megszűntetéséhez. Világossá tettem Gorbacsov elnök előtt, hogy a magunk részéről nem akarunk semmi olyat tenni, ami nem reális, ami bármely országot visszavet vagy népét polgárháborúba sodorja. Jelszavunk, amit Gorbacsov

is használt, az óvatosság: nem fogunk a berlini fal tetején táncolni, hogy megmutassuk, mennyire örülünk a változásnak, de nem az Egyesült Államok feladata, hogy bármely ország számára előírja a változások ütemét, erről az érintett népeknek maguknak kell dönteniük” – mondotta Bush. Gorbacsov szerint behatóan tárgyaltak fegyverzetkorlátozási kérdésekről. A két külügyminiszter januárban, Moszkvában találkozik, hogy tovább közelítsék az álláspontokat. Ez lehetővé teheti, hogy a júniusi csúcstalálkozón megoldják a hadászati fegyvereket felező egyezmény alapkérdéseit, a szerződést a következő hónapok alatt aláírják, közölte Gorbacsov, nyitott kérdésként említve a tengeralattjáróról indítható robotrepülőgépek ügyét. A szovjet vezető igen érdekesnek minősítette Bush javaslatát a vegyi fegyverek teljes eltüntetéséről. Rámutatott: ideje volna, hogy a nagyszabású fegyverzetkorlátozások közepette a NATO is módosítsa katonai doktrínáját.

Bush megerősítette, hogy Washington nem kíván a tengeri erők csökkentéséről tárgyalni, de hozzátette: mindkét fél sikerre akarja vinni az európai hagyományos haderőcsökkentési tárgyalásokat. Elutasította azt a nézetet, hogy közös amerikai-szovjet fellépésre lenne szükség a Közel-Keleten, de méltatta a Szovjetunió „építő szerepét” Libanonban. Gorbacsov véleménye szerint a két nagyhatalomnak egyenlő lehetőségei vannak a konfliktus felszámolására.

Az amerikai elnök igen meleg szavakkal méltatta a szovjetunióbeli változásokat, azok amerikai visszhangját. Szólt arról, hogy behatóan tárgyaltak gazdasági kérdésekről, arról, miként működhet együtt a két ország szorosabban ezen a területen. Célzott arra, hogy a Szovjetunió megfigyelői státust kaphat a GATT-ban. Kívánatos volna, hogy amerikai üzletemberek segíthessék a gorbacsovi reformokat – mondotta Bush.

Mindkét vezető válaszolt arra a kérdésre: visszafordíthatatlanok-e a kelet-európai folyamatok, feladta-e a szovjetunió a katonai beavatkozás jogát? **Gorbacsov válasza:** „Nem kívánok valamennyi kelet-európai ország nevében beszélni, ez nem felel meg a tényeknek. Kelet-Európa része vagyunk, de egész Európáé is, s együttműködünk szövetségeseinkkel minden területen. Mélyreható kapcsolataink vannak, de minden egyes ország független erő, tényező a világpolitikában, minden népnek joga eldönteni országának sorsát, s élnek is e jogokkal”. **Bush elnök kiemelte:** „Ahogyan Mihail Gorbacsov a békés, demokratikus változásokról beszél, ezzel nyilvánvalóan sutba veti a korábbi más megközelítésű doktrínákat. Tudja, hogy nemcsak az amerikai elnök, hanem az egész amerikai nép azt szeretné, ha a békés, demokratikus változás folytatódna. Mindennek megvitatására most nagyon jó alkalmunk volt – de részleteket közölnöm nem volna helyes”.

A Litván KP kiszakad?

Gorbacsov szerint a Litván KP tervezett különválása az SZKP-tól előrevetíti a köztársaság kiszakadását a Szovjetunióból. – Minden szakadár törekvés megrendítő csapást mérhet a peresztrojára, különösen most, amikor legnehezebb időszakát éli. Litvánia kiválása meggyengítené a tervezett közös európai ház alapjait. Az üzenet egyértelműen megfogalmazza az SZKP KB PB álláspontját: megengedhetetlen a kommunisták nemzeti alapon való megosztása, a megújulás biztosítéka csak az egységes, közös programú és szervezeti szabályzatú SZKP lehet. Gorbacsov érvei a következők: 1. Az SZKP által kezdeményezett peresztrojka nélkül Litvánia nem juthatott volna el az önállósodásának arra a

fokára, ahol ma tart. 2. A litván kommunisták társadalmi és nemzeti törekvései és a peresztrojka általános céljai nem ellentétesek. Nem célszerűbb-e akkor közösen haladni e célok felé, mint külön utakon? 3. A szovjet szövetségi rendszer demokratizálása most van folyamatban. Ésszerűen, hogy a litvánok olyan szövetséget akarnak elvetni, amelyet még ki sem próbáltak. A főútkár kilátásba helyezte a köztársasági pártszervezetek jogkörének bővítését. A Litván KP KB pénteki ülésén résztvevők többsége – köztük az első útkár – az üzenet ismeretében is fenntartotta azt az álláspontját, hogy a litván pártnak tekintélye növelése érdekében ki kell szakadnia az SZKP-ból.

A VILÁG HÍREI

– Moszkvába érkezett vasárnap Németh Miklós magyar kormányfő és Nyers Rezső, az MSZP elnöke. A Varsói Szerződés tagállamai más vezetőivel együtt hétfőn Gorbacsov tájékoztatja őket a máltai szovjet-amerikai csúcs eredményeiről.

– A Manilában tartózkodó magyar turistacsoport tagjai épségben vannak, és várják, hogy a repülőtérről megnyitásával továbbfolytassák útjukat.

– Kongresszust kezdett szombaton az újjászerveződő Lett Szociáldemokrata Párt. Az 1904-ben alapított politikai párt ezzel felújította tevékenységét, annak ellenére, hogy a szovjet párt- és állami vezetés továbbra is az egypártrendszer mellett van.

– A szovjet hatóságok engedélyt adtak a hivatalosan még betiltott ukrán katolikus egyház gyülekezeteinek arra, hogy bejegyeztessék magukat. Egyelőre nem hangzott el, hogy a felekezeti Sztálin nevéhez fűződő betiltása törvényellenes lépés volt, és senki nem intézkedett az egyház egykori tulajdonainak visszaadásáról.

– A szlovén kormány a gyűlekezési tilalom kivételével pénteken hatályon kívül helyezte a rendkívüli intézkedéseket, s a köztársaság elnöksége bejelentette, hogy az élet visszatért a rendes kerékvágásba. A Ljubljánban pénteken lezajlott minitüntetés során rendőri őrizetbe vett 13 szerb és cmagorac nemzetiségű személy közül négyen pravoszláv papok. Közben Szerbiában újabb gyűléseket tartanak, amelyeknek résztvevői tiltakoznak a szlovén hatóságok rendkívüli intézkedéseinek bevezetése ellen.

– Thatcher kormányfő szombaton ebédre látta vendégül vidéki rezidenciáján Walesét, aki a brit Szakszervezeti Főtanács meghívására szerdán érkezett Londonba lengyel szakszervezeti küldöttség élén.

– Az NSZK kancellárjának és szövetségi kormányának az a benyomása, hogy az utóbbi napokban a Kohl-terv kapcsán Moszkvából elhangzott érdemi kijelentések összhangba hozhatók az NSZK elképzelésével. Így foglalt állást Klein elnöki miniszter, a bonni kabinet szóvivője.

– Mai szempontból, az átalakítás és az új politikai gondolkodásmód pozíciójából tekintve, az 1968. évi augusztusi akció indokolatlannak és törvénytelennek minősül. Megcáfolta a történelmi gyakorlat, s a BKP és a Bolgár Népköztársaság új irányvonalával összeegyeztethetetlen, – adja tudtul a BKP KB Politikai Bizottságának állásfoglalásában, – de bocsánatkérést nem fogalmaz meg.

– Az Örmény Legfelsőbb Tanács és az örményekből álló Karabahi Nemzeti Tanács péntek éjjeli együttes ülésén egyesítette Örményországot és a Karabah-hegyvidéket. Az erről szóló nyilatkozat, amelyet egyhangú szavazással fogadtak el, Örmény Köztársaság néven említi az így képződött államalakulatot, amely azonban továbbra is a Szovjetunió részét képezi. Moszkva számára, mint ezt a legfelső szovjet vezetők többször is határozottan előre adták, a belső határok módosítása elfogadhatatlan, mert az más, az országon belüli és nemzetközi határok módosításához is precedenst teremthet.

Közösen a Dunáért

Az Országgyűlés és a kormány ma nyíltan vállalja 160 ezer aláíró, az MTA és a környezetvédők álláspontját: a dunai vízlépcsőrendszer rossz beruházás. Az új politikai helyzet lehetővé tette a rossz döntés következményei egy részének (nagymarosi vízlépcső) elhárítását.

Azóta Csehszlovákiában is új helyzet van. Ez vonatkozhat, sőt ennek vonatkoznia is kell az 1968 utáni presztízsbetűzés sorsára. A vízlépcsőrendszer magyar megítélésének változásából nem nehéz következtetni arra, mi fog történni, ha az új csehszlovák vezetés értékeli át a szlovák oldali építkezéseket és a további teendőket. Emlékeztetünk arra, hogy az Országgyűlés legutóbbi ülésén Németh Miklós miniszterelnök és Udvari László kormánybiztos is elismerte, hogy az új ökológiai szempontú értékelés szerint

a BNV teljes elhagyása a legjobb megoldás.

Egy hónappal ezelőtt az Országgyűlés arra hatalmazta fel a kormányt, hogy ökológiai garanciákról tárgyaljon, az ökológiai szükséghelyzet elhárításának jegyében módosítsa az államközi szerződést. A Csehszlovákiában drámai gyorsasággal történő változások nyomán különös felelősség hárul a magyar kormányra. A végnapjait számláló jelenlegi csehszlovák vezetéssel kötött bármilyen megállapodás, vagy szerződés nemcsak a szabad választások utáni magyar parlament és kormány, hanem az új csehszlovák vezetés számára is a kibontakozást akadályozó, nehéz helyzetet teremti.

Az október 31-i országgyűlési döntés óta változatlan hatáskörrel dolgoznak a KVM-Oviber intézményei, a nyilvánosság kizárásával folynak a szerződésmódosítás előkészületei, no-

vember 3-án átadták a cseh félnek az első módosító javaslatot. A Duna sorsáért érzett aggodalmak és felelősségünk jegyében ezért követeljük: 1. A dunai vízlépcsőrendszerrel kapcsolatos szerződésmódosításokról csak a szabad parlamenti választások után létrejövő kormányok tárgyaljanak és addig az építkezés ne folyjék. 2. Az október 31. óta történtek nyilvánosságra hozatalát. 3. Azonnali, teljeskörű állapotfelmérést az elkészült létesítmények valódi helyzetéről. 4. A számvevőszék első feladataként vizsgálja felül a vízügyi ágazat tevékenységét, ennek részeként a vízlépcső építkezés pénzügyi vonatkozásait. 5. A szükséges szervezeti és személyi változtatásokat.

Az állásfoglalást elfogadták:

Bajcsy-Zsilinszky Társaság, Fidesz, FKGP, Kereszténydemokráta Néppárt, MDF, Magyar Néppárt, MSZP, Magyarországi Zöld Párt, MSZDP, SZDSZ, Független Jogász Fórum, Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája, Duna Kör, TDDSZ Környezetvédő Csoport.

Állásfoglalás:

A Független Magyar Kezdeményezés a Csehszlovákiában jelenleg végbemenő társadalmi folyamatokkal kapcsolatban leszögezi: a csehszlovákiai állampolgári kezdeményezések fellépése nyomán fokozatosan megteremtődnek a társadalom demokratikus strukturál, kialakításának lehetőségei. A jogállamiság és alkotmányosság megteremtésének feltétele a szövetségi és nemzeti alkotmánybírószékek azonnali felállítása. A Független Magyar Kezdeményezés elégedetlenségét fejezi ki, hogy az eddigi pozitív folyamatok beindulása ellenére is a szlovák kormány élen az államigazgatás alacsonyabb szintjén és az FLKP országos, kerületi, járási, valamint helyi vezetésében továbbra is emberi és politikai hitelüket veszített egyének állnak. A közélet megtisztulásának elengedhetetlen feltétele azonnali távozásuk.

1989. december 3.

Az FMK nevében: Grendel Lajos, Barak László, A. Nagy László

A Minisztertanács ülése

A kormány az 1990. évi költségvetés, a jövő évi gazdaságpolitikai program tervezetének és a lakáspolitikai távlati fejlesztési koncepciójának megtárgyalása után további fontos gazdaságpolitikai kérdések megvitatásával fejezte be szombat háromnapos ülését. A Minisztertanács javasolja az Országgyűlésnek, hogy decemberi ülésükön vitassa meg a társadalombiztosítási alapról és a társadalombiztosításról szóló törvények módosítását. Szintén erre az ülésre terjesztik be a fogyasztási adó és a fogyasztói árkiegészítés törvényi szintű szabályozására vonatkozó tervezetet. Az állami vagyonalapról és az állam vállalatokra bízott vagyonvédelméről szóló törvénytervezeteket a januári ülésükre elé viszik.

A kormány elfogadta a piacbefolyásolás és a piacfelügyelet eszközrendszeréről szóló előterjesztést, s – egy szűk felhasználói kör kivételével – megszüntette a termékforgalmazás költősségeit. A művelődési miniszter tájékoztatta a kormányt a volt MSZMP, illetve az MSZP oktatási rendeltetésű épületeinek hasznosításáról. Jóváhangyólag tudomásul vették, hogy az épületek jelentős része a Művelődési Minisztérium felsőoktatási intézményeinek kezelésébe került, illetve decemberben átveszik azt. A politikai főiskolát az MSZP január 1-jén átadja a művelődési tárca. A Minisztertanács úgy foglalt állást, hogy a Társadalomtudományi Intézet össztársadalmi szempontok miatt az ország fontos intézménye, ezért átmenetileg, egy évig a költségvetésből támogatja és a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá helyezi az intézményt. Megbízták a művelődési minisztert, kezdjen tárgyalásokat a Budapesti Tudományegyetem létrehozásáról. A művelődési miniszter az Országgyűlés januári ülésükön tájékoztatja az elképzeléseiről a képviselőket.

– Magyar kulturális társaságot alapítottak vasárnap Lvovban. Kárpátaljai magyarok, magyarországi diákok és több ukrán nemzetiség képviselőinek részvételével. A társaság célja a magyar nyelv ápolása, oktatása Ukrajnában, művészeti csoportok szervezése a magyar kulturális örökség őrzésére, illetve a kárpátaljai magyar kultúra tárgyi emlékeinek gyűjtése. A társaság nem magyar ajkú tagjai a magyar nyelvvel, irodalommal és művészettel szeretnének közelebbi ismeretségbe kerülni.

– Az MDF Veszprémben Für Lajos részvételével politikai nagygyűlést tartott, amelyen a következő nyilatkozatot fogadták el: Egyöntetűen elítéljük a romániai magyar kisebbség elleni intézkedések sorozatát, és felháborodva tiltakozunk a kisebbség jeles képviselőivel, Tökés Lászlóval és Sütő Andrással szemben elkövetett brutális fellépések ellen. Tűrheterlennek tartjuk ezt az állapotot, és sürgős változásokat követelünk.

Pozsgay Imre Az igazság órájában

Vasárnap Párizsba érkezett Pozsgay Imre államminiszter. A magyar politikust az Antenne-2, a francia állami televízió egyik csatornája hívta meg, hogy legyen vendége hétfőn este – *Az igazság órája* – című igen népszerű egyórás politikai fórumának. Pozsgay Imre párizsi látogatása során találkozik a francia politikai élet számos vezetőjével. Hétfőn fogadja őt Michel Rocard miniszterelnök, s kedden megbeszélést folytat Roland Dumas külügyi államminiszterrel. A francia politikai pártok számos vezetője is találkozik a magyar politikussal: Pierre Mauroy, a francia Szocialista Párt főtitkára, Pierre Guidoni, a párt Országos Titkárságának első titkára, Jacques Chirac, az RPR elnöke és Alain Juppé, a párt főtitkára, Valéry Giscard d'Estaing, az UDF elnöke, Raymond Barre, a mérsékelt jobboldal egyik vezetője. Megbeszélést folytat az államminiszter a franciaországi magyarság képviselőivel is. A televíziós szereplés előre is nagy érdeklődést vált ki. A népszerű politikai fórumnak ő az első meghívottja Kelet-Európából, s ugyancsak ez lesz az első alkalom arra, hogy a vitaműsort egyenes közvetítésben sugározza a TV-5, a mesterséges holdról továbbított francia televíziós program, így az – megfelelő antennákkal – egyidőben látható hazánkban is. A kérdéseket – akár Magyarországról is – már előre fel lehet tenni a műsor számára, de az adásidőben is nyitva lesz a telefonvonal.

MSZP-helyzetkép a budapesti aktíván

Szerveződik az MSZP, 51 ezres létszámával jelenleg a legnagyobb bejegyzett párt. Az MSZP akcióképes, jóllehet jobbról és balról is folyamatosan jelentős támadások érik, feltehetőleg azért, mert politikai ellenfelei felismerték azt a potenciális lehetőséget, amely távlatilag az MSZP-ben rejlik. Egyebek között erről beszélt Katona Béla, az MSZP Budapesti Intéző Bizottságának elnöke szombaton, a pártaktívá-értekezleten. Részletesen szövelt a pártszervezés nehézségeiről, a hibákról is, amelyek bizonytalanságot okoztak a szervezettől szimpatizálók körében. A vezetés is hibás abban, hogy a párttagság egy része anarchiként élte meg az átalakulás folyamatát. Az újonnan szerveződő MSZMP-vel kapcsolatban annak a véleményének adott hangot, az új MSZMP közelgő kongresszusa végre tisztázza, hogy a szervezet milyen politikát kíván folytatni, s a különbségek mentén könnyebb lesz az eligazodás. Szerinte ahhoz, hogy az MSZP valóban tömegpárttá váljék, a választásokig meg kellene dupláznia létszámát. Fontosnak

tartotta, hogy az MSZP elnöksége határozza meg a többi politikai párthoz való viszonyát, mondja ki: mivel, illetve kivel nem ért egyet. Budapesten több mint 18 ezer tagja van az MSZP-nek, 633 alapszervezet alakult, 271 az új párttagok száma. A közelgő választásokon az MSZP-nek van esélye a tisztes eredményre, arra, hogy a koalíció markáns tagja legyen, vagy olyan erős ellenzéki párttá váljék, amely nélkül nem lehet döntéseket hozni.

Pozsgay Imre felszólalásában leszögezte: az ortodoxia valóban nem nevezhető baloldallal. El kell ismerni azonban, hogy tíz, sőt százezerrel is lehetnek olyan egykori elvtársai, akik ma is szent hittel vallják: az a politika jó, amelyet az MSZMP folytat. E jogot elvitatni, s a szándékot becsmérelni nem szabad. A párttagság sok megcsalatáson ment át, így érthető, ha egy részük így gondolkodik. Olyan ugyanakkor a szervezetet attól, hogy személyes hatalmi ambíciók áldozatai legyenek, és újra eszközként szolgáljanak, ki tudja, milyen eredetű gondolathoz,

programhoz. A helyzet át- és újragondolásra való képtelensége jelzi, hogy az MSZMP-vel mint párttal akciószövetségre nem lehet lépni.

Nem lehet engedni annak a morális nyomásnak, amely kívülről kívánja megszabni, ki lehet az MSZP tagja. A pártszervezeteknek kell megítélniük, hogy ki méltó vagy méltatlan tagságra. A népszavazás kapcsán Pozsgay Imre annak a véleményének adott hangot, hogy a választók nem a pártokra adták szavazataikat, ilyen értelemben az eredmény nem mutat valódi politikai tagoltságot. Az majd az országgyűlési képviselő-választásokon válik láthatóbbá. Az MSZP erre a győzelem reményében készül. Pozsgay Imre a tárgyalóasztalnál ülő erők közül egyetlen olyat sem lát, amellyel az MSZP szövetséget köthetne, de olyat sem, amellyel ne léphetne koalícióra a választások után. A pártok programjai végzetesen hasonlóak, ám aki némi felelősséget érez a nép sorsa iránt, az csak a válságban való kiút keresésében gondolkodhat.

Magyar-amerikai gazdasági tárgyalások

A magyarországi tőkebefektetési lehetőségekről, a Bush itteni látogatásakor bejelentett kedvezményekről és kezdeményezésekről, köztük egy új, átfogó kereskedelmi megállapodás kidolgozásáról tárgyalt az USA-ban Beck Tamás kereskedelmi miniszter. Tapasztalatairól a Ferihegyi repülőtérén nyilatkozott.

Ismeretes, hogy az amerikai elnök, valamint Mosbacher kereskedelmi miniszter látogatása óta számos kedvezmény könnyíti a magyar-amerikai kereskedelmi kapcsolatokat, a megkapott legnagyobb kedvezmény, valamint az általános vámpreferencia-rendszer kiterjesztése. Egyezmény született arról is, hogy az OPIC tevékenységét hazánkra is engedélyezik, azaz a jövő évtől kezdve az USA garanciát vállal a magyarországi beruházásokra. A magán-szektor támogatására szánt 25 millió dolláros hitelt a feltételrendszer kidolgozása után folyósítják. Gazdaságunk ezen felül további több mint 80 millió dolláros hároméves hitelre is számíthat. Tavasszal aláírják az új magyar-amerikai kereskedelmi egyezményt, amely biztosítja a kétoldalú kereskedelmi forgalom növelésének feltételeit. Most a kétoldalú árucseré-forgalom 527 millió dollárt tesz ki, s ebből 314 millió dollár a magyar export. A jövő év első

negyedében hazánkban tárgyal Closte amerikai kereskedelmi miniszterhelyettes a COCOM-lista szűkítéséről. Külügyi államtitkárunk már korábban átnyújtotta a memorandumot, amelyben garantáljuk, hogy nem közvetítjük tovább harmadik országoknak azokat a termékeket, amelyeket az USA töröl a listáról. A magyar gazdaság számára elsősorban az lenne fontos, hogy telekommunikációs eszközöket, berendezéseket, és azok gyártástechnológiáját kapjuk meg az Egyesült Államoktól.

Beck Tamásnak a General Electric elnöke bejelentette, hogy a vételáron felül három éven belül 50 millió dollárt kíván befektetni a Tungsramba, valamint korszerű számítógépközpont létesítését is tervezi. A legnagyobb amerikai befektetési bank, a Merrill Lynch szintén érdeklődik a magyarországi befektetések iránt. A bank több ezer cég mintegy 300 milliárd dollárnyi tőkéjét kezeli, és ebből bőven jutna a magyar gazdaság fellendítésére is. Ám a tárgyalások során több ízben bizonyosodott, hogy az amerikai cégek nem rendelkeznek kellő ismeretekkel a magyar vállalatokról. Ezt sürgősen pótolni kell – mondotta Beck Tamás –, és erre egyebek közt jó alkalom a jövő ősze tervezett New York-i magyar bemutatkozás is.

Hazajön végre Petőfi?

Januárban újabb vizsgálatok

folytatás az 1. oldalról

Végezetül a bizottság tagjai nyílt levelet fogalmaztak Németh Miklós miniszterelnökhöz, amelynek a szövege a következő:

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A MEGAMORV Petőfi Bizottság a saját nyilvánosságát is felhasználva köszönetet mond Önnek azokért az intézkedésekért, amelyekkel törekvéseinket támogatja. Sajnos, munkánkat az elmúlt időszakban több rosszindulatú támadás érte, ugyanakkor úgy éreztük, azoktól a hivatalos fórumoktól sem kaptunk kellő támogatást, akiktől ez elvárható lett volna. A rádió, a televízió és több más sajtóforum gyakran félretájékoztatva a közvéleményt, vagy nem adott lehetőséget a pontos és hiteles tájékoztatásra. Hadd említsük meg, hogy például a Televízió 2-es programja két hónapja nem hajlandó sugározni azt a dokumentumfilmet, ami az eddigi kutatómunkáról készült.

Furcsa körülmények között tűnt el Morvai Ferenc táskája, amiben a Petőfi-dokumentumok fénymásolatai voltak. Értesítéseink szerint hivatalos személyek is részt vettek abban az akcióban, amelynek során a lezárt gépkocsiból eltűnt a táskák. A kutatómunkát finanszírozó Morvai Ferencet több alkalommal életveszélyesen megfenyegették, telefonon és személyesen egyaránt, autóját kétszer megrongálták, irodájába betörték.

Sajnálatosnak tartjuk, hogy a november 20-24-re kitűzött Ulan Ude-i nemzetközi antropológus vizsgálat általunk ismeretlen ok miatt elmaradt, jöllehet, a Művelődési Minisztérium 1989. november 21-én kelt levelében nemzeti, illetve közlgygyé nyilvánította a Petőfi-kutatást. Az újabb nemzetközi antropológiai vizsgálatokat 1990. január 5. és 10-e között szeretnénk elvégeztetni. Ezt a javaslatot kaptuk Rizskov szovjet miniszterelnök határozata alapján. A tervek szerint a nemzetközi antropológiai bizottság összetétele a következő: A Szovjet Tudományos Akadémia 15 fővel képviselteti magát, vezetőjük V. P. Alekszejev akadémikus, a Szovjet Tudományos Akadémia Archeológiai Intézetének az igazgatója. A Magyar Tudományos Akadémia részéről Harsányi László antropológus vezetésével öt fős bizottság vesz részt a vizsgálatokban. A Burját Köztársaság tudományos akadémiaja képviselében szintén öten lesznek ott V. C. Najdakov, az akadémia elnökének vezetésével. A Petőfi Bizottságot, dr. Kiszely István antropológussal az élen, szintén öttagú szakemberecsoporthoz képviseli.

Végezetül kérjük a miniszterelnök úr támogatását abban, hogy az újabban kitűzött időpontban végre befejezhessük az antropológiai vizsgálatokat, hogy erről a közvéleményt minél előbb, hitelt érdemlően tájékoztathassuk. Szíves támogatását előre is köszönjük. Tisztelettel:

MEGAMORV Petőfi Bizottság

Magántőke, magántőke és magántőke? Nem kétséges, hogy az ország jelenlegi sanyarú gazdasági helyzetén csak az segít, ha a nehéz, időnként ólomlábban járó, sőt, cammogó állami vállalatok mellett – sőt időnként helyett is – bekapcsolódnak azok a vállalkozók, akik nem riadnak vissza a kockázattól. Mernek veszteni azért, hogy esetleg nyerhessenek is.

Ilyen ember Georg Maus, aki létrehozta Budapesten az első magánbörzét. A pesti Vigadóban december 4-én, 5-én és 6-án összejáratkoznak azok a külföldi vállalatok, vállalkozók, akik hajlandók Magyarországon pénzt befektetni azokkal, akik éppen ilyen pénzre várnak.

Közép-kelet-európai nemzetközi befektetési tőzsdét óhajtottam létrehozni – mondja Georg Maus –, ahol a különféle bankok, pénzemberek, különböző cégek képviselői üzletet köthetnek a magyarokkal. Nem kell hozzá különösebben hosszabb, bonyolult kapcsolatteremtés. A Vigadó termeiben személyesen találkozhatnak azok, akiknek pénzüik van, és azok, akik különböző objektumokkal rendelkeznek.

Ötezerrel több meghívót küldött ki a Nemzetközi Befektetési Börze (International Investment Exchange) különböző magyar vállalkozóknak, feltalálóknak, cégeknek, termelősövetke-

Börze magántőkéből

zeteknek, gyáraknak. Ebben az esetben főleg a vidékiek számára nyílik nagy üzleti lehetőség, mert csaknem valamennyi termelősövetkezet, állami gazdaság kapott meghívót, és sokan jelezték, hogy ott lesznek a Vigadóban. Nemcsak különféle objektumokat, ingatlanokat, műhelycsarnokokat, egész gyárakat ajánlottak fel a magyar résztvevők, hogy ezekhez tőkéstársat, technológiát, piacot keressenek, hanem a külföldiek keresnek terményeket, élőállatokat és más mezőgazdasági cikkeket is.

Külföldre mind a négy égtáj felé elmentek a levelek, telexek, a meghívások. Jelezték részvételüket távol-keleti

Jön-e vidékre a dollár, a font, a yen?

bankok, közép-keleti beruházó vállalatok, nyugat-európai pénzintézetek. Háromféle lehetősége van azoknak, akik ott vannak a Vigadóban december 4-6. között. Van, aki csak egyszerű belépőt vásárol, ezzel nemcsak beléphet, hanem a központi amerikai számítógépes információ keresztlátogatást teremthet valamennyi tőkebefektetővel, és meghallgatja a gazdasági fórum előadásait is.

A második lehetőség az info-csoomag, amelyben benne van az összes üzleti lehetőség. A harmadik részvételi mód a stand biztosítása, amelyre ki-teheti valaki cége nevét, a gyártmá-

nyok modelljeit, és ott fogadhatja a külföldi tőketulajdonosokat.

Mindez nem messze történik majd a Televízió épületétől, ahol valaha tőzsdé működött. A pesti Vigadó folytatja tehát az egykori elfelejtett, de most újra felújított börzehagyományokat, igaz, magántőkével és másként, mint ahogy ezt valaha erőszakkal elfojtották. Remélhetőleg ez a lehetőség is újabb pénzt hoz az országnak, lehet, hogy dollárt, lehet, hogy nyugatnémet márkát, lehet, hogy angol fontot, vagy japán yent. Mindezt a magántőke jóvoltából.

Molnár Károly

Paraszt-tanfolyam...

Egy régi tanfolyam felújítását tervezi a MÉM. Az „Ezüstkalász” és „Aranykalász” nevű, sokak által ismert képzést a régmúlt időben is a gazdálkodó falusi embereknek ajánlották, ahol elsajátíthatták a résztvevők a növénytermesztéssel és állattenyésztéssel összefüggő hasznos tudnivalókat.

Hasonló tanfolyam szervezésére kérte fel a Kisgazdapárt mohácsi szervezete a városban működő Dr. Marek József Mezőgazdasági Szakközépiskolát. Az elképzelést megismerve az iskola szakemberei tematikát állítottak össze, mely szerint a képzésen résztvevő hallgatók megismerkedhetnek a növénytermesztés, az állattenyésztés fontos kérdéseivel, a kertészeti növényvédelemmel, a háztájiban használatos gépesítés lehetőségeivel, a biotechnikával, a méhészet alapvető feladataival, a közgazdasági szabályozókkal és a Növény- és Talajvédelmi Szolgálat szolgáltatásaival. A mintegy 80 órás tanfolyam december 8-án indulna, kellő számú jelentkezés esetén. Az eddigi érdeklődés arra utal, hogy a kistermelők többsége inkább vállalja a szakkönyvek böngészé-

...de mennyiért?

sét, mint azt, hogy önköltséges alapon kiváló szakemberektől, mérnöktanároktól közvetlenül tájékozódjanak a tudnivalókról.

Mert a tanfolyam a kispénzű embereknek igen drága, 20 fős csoport esetében ez résztvevőként 3200 forintot jelent. Még akkor is, ha a szervezők minden lehetséges költséget „lefarganak”. Ezenkívül tisztító hatása lehet annak, hogy a kurzus végén csak olyan papírhoz jutnak a hallgatók, amely csupán igazolás jellegű.

Nem elképzelhetetlen, hogy e jó szándékú és hasznos kezdeményezés kudarcba fullad. Hacsak nem találnak valakik módot arra, miként lehetne támogatni az egyszerű parasztembereket is abban, amiben egy vállalati dolgozó jórészt résztesz: a továbbképzés költségeit a vállalat – nemrég még a párt, a szakszervezet is – állja. Érdemes lenne megvizsgálni, vajon hányan jelentkeznek ilyen tanfolyamra, ha ingyen, esetleg jelképes összegért szerveződne. Úgy gondolom, talán egy tanterem is kevés lenne...

– szilvási –

Dátum vitaiskola

Vezeti: dr. Bóra Ferenc

Félrevezetés és megtévesztés a vitában

Jelenünkben – amikor az értékek devalválódtak – nehéz eligazodni az igazságok, részigazságok, hazugságok tengerében. Bárhol, bárkivel vitakozunk, egyetlen helyes álláspont lehetősége: el kell választani az igazságot a hazugságtól. A mindennapi életben, a politikában, a vezetőktől és vezetettéktől kapott információkban, célokban, koncepciókban, elemzésekben, programokban, véleményekben benne foglaltatik az igazság és a hazugság. Viták és beszélgetések keretében mindenki maga dönti el, mit tart helyesnek, jónak, igaznak és hamisnak. Egyénenként végezzük el a „szétválogatást”, az ocsú és a búza elkülönítését.

Mit mond a szociálpszichológia a hazugságról?

Életképes az a társadalom, amelynek tagjai meg tudják különböztetni az őszinte és igaz információkat a megtévesztő közlésektől. Ezt vitákban, beszélgetésekben végezhetik el, melyekben kiindulópont: saját helyzetük, családjuk, közösségük, lakóhelyük és az egész ország érdekeinek értékelése. A véleményalkotás és -elemzés másoktól – egymástól – kapott információktól is függenek, s ha ezek hazugságokat tartalmaznak, az értékelések, az egyéni és közösségi álláspontok eltorzulnak.

A hazugság az egyéneknek és az egész társadalomnak egyaránt kárt okoz. Tévétra vezethet személyeket, érdekcsoportokat, kardinális kérdésekben az egész nemzetet. Teret adnak a helytelen befolyásolásnak: növelik a hazugok hatalmát, gyengítik a megtévesztettek racionális cselekvéseit és választásait. A hazugság félreinformál azáltal, hogy elhomályosítja az eredeti célokat, kizárhat alternatív megoldásokat. Hazugsággal elérhető, hogy a

vitapartner bizalma meginog a legjobb megoldásokban. A hazug vitakozó megtévesztő hazugságokat bizalomgerjesztő információkba csomagol, a vitafél számára előnytelen megoldásokat sugalmaz, de ennek ellenkezőjére is törekedhet: bizonytalanságokat kelt ellenfelében. Egyes emberek, érdekcsoportok, pártok arra használhatják fel a hazugságot, hogy másokat (a hiszékenyeket) manipuláljanak, s helytelen célok érdekében felhasználjanak. Fontos, hogy az eszmecsereben résztvevők legyenek résen, ismerjék fel a hazugság veszélyeit, s gyűjtsék össze – és határozottan mondják el – visszautasító és a visszasságokat felfedő bizonyítékaikat.

A hazugság egyik eleme az erőszak, amely arra kényszeríti a vitakozókat, hogy akarataik ellenére fogadjanak el javaslatokat és nézeteket. A csalás negatív módon befolyásolja és manipulálja a vitapartner meggyőződését. A megtévesztés megsebez, rombolja az eszmecserebe bekapcsolódók hitét, helytelen irányba viszi gondolataikat és cselekedeteiket: kárt okoz, tévétra vezet. Sissela Bok írja: „Egy olyan társadalom, melynek tagjai képtelenek lennének megkülönböztetni az őszinte üzeneteket a megtévesztőktől, összeomlana.” A vita egyik célkitűzése, hogy a hazugságokkal szemben egyre többen támaszkodjanak saját józan eszükre, önmaguk véleményére. Ott, ahol lehet, maguk vegyék kezükbe jogaik képviselőit.

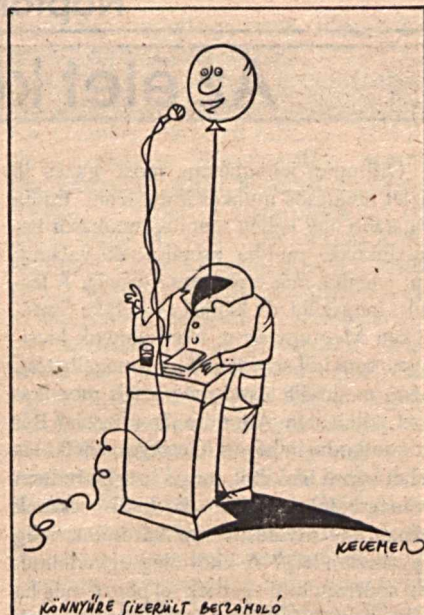
Félrevezetni azt jelenti, hogy a vitában részt vevő személy jogtalan előnyökre kíván szert tenni. A hazugsággal fortélyosan akarja saját céljait megvalósítani. Az adott témákon megtévesztő hozzászólást produkál. Félrevezetése kárt okoz annak, aki hisz a

hazugságnak, mert a valótlan információ meghamisítja a valós helyzetet. Az öntudatos és reálisan gondolkodó ember le akarja leplezni a hazugságokat. Még a hamisság feltárása is illúzióvesztéssel jár. Aki elhitte a vita valótlan állításait, szégyenli, hogy nem vette idejében észre vitapartner megtévesztő szándékát. A későbbiek során azoknak sem hisz, akik a színtiszta igazságot interpretálják a vitában. A félrevezető szándékkal vitakozók összefognak, ha akad egy-egy vitafél, aki szembehelyezkedik velük. E. Kovács Kálmán versrészlete illik e szituáció következményére:

„Egyre többen borzadva látják:
ahol egy bártort összemarnak,
diadalt ülnek ott a gyávák.”

Gyakori jellemzői a vitáknak a bagatell hazugságok. E típusba tartozó hazudozók nem szándékoznak senkinek sem kárt okozni, ezért jelentőségük minimális. A vitapartner azonban nem engedhetik meg, hogy ellenfeleik saját tévedéseik igazolására hamis mentségeket hozzanak fel. A lódtások eredői a pillanatnyi ötletekben, a nagy igyekezetben, a túlszokban keresendők. A „gyors” bagatell hazugságok az eszmecsereben a szürke tények kiszínezését szolgálják.

A félrevezetésre törekvés nyilvánul meg a viták azon hazugságaiban, amelyek a kockázatot úgy akarják csökkenteni, hogy a valótlanokba apró igazságokat szőnek. Ezeket hangsúlyozzák, s azt a látszatot keltik, hogy állásfoglalásában az igazságra törek-szenek. Őszintétlen az a vitakozófél, aki az igazságot elhallgatja, amikor azt a konfliktusmegoldás érdekében őszintén ki kellene mondani. Az elhallgatás és a hazugság magába rejti

az önvédelem lehetőségeit is. Ez a magatartás az elhallgatást úgy értelmezi, hogy abból nem lehet problémája, ha hallgat. A vitában megtámadott személy gyakran kreált információkkal védekezik.

Negatív az a vitamagatartás, amely a vitamorál megszegése után arra hivatkozik, hogy „egy ember álláspontja nem számít”, „rajtam, hazugságomon nem múlik semmi” igazmondás követelményét folyton megszegik, tőlem se várják el az igazmondást.” A vitában mindenkinek tisztáznia kell, hogy tisztességes lesz-e. Hankiss Erzsébet a hazugsághoz vezető útról így ír: „Az az ember ugyanis, aki önnön normáitól gyökeresen elszakad, amit így önbecsüléséből elveszít, többszörösen szeretné visszanyerni. Aki már egyszer (a vitában) kompromittálódott, arra törekszik, hogy a sikerért való küzdelem következő menetében a normákat még a korábbiaknál is drasztikusabb módon megsértő eszközökkel próbálkozzék.” Ez azt jelenti, hogy a félrevezető információkat felhasználó vitakozó fél kapkodni kezd. Úgy gondolja, hogy nincs mit vesztenie, ezért magatartása és mondanivalója fokozatosan elveszíti realitását. Akik eddig támogatták, eltávolódnak tőle, attól félve, hogy őket is lejáratja hazugságaival.

Dr. Bóra Ferenc

JOGAINK VÉDŐI

Amikor már minden ajtó bezárult, amikor már nincs tovább, az állampolgár akkor fordulhat majd panaszával az alkotmány módosítása során létrehozott alkotmánybírósághoz.

Az alkotmánybíróság Esztergomban székel. Tizenöt tagja közül az Országgyűlés ötöt megválasztott, a követező öt bírót megválasztására a szabad választások után kerül majd sor, majd öt év elteltével választják meg az utolsó harmadot is.

Az alkotmánybírók kilenc évre kapnak megbízást, melyet legfeljebb egy ciklusra – újraválasztással – meg lehet hosszabbítani. Hogy valakit e tisztségbe beválasszanak, legalább negyvenöt évet kell számlálnia. Rendelkeznie kell jogi végzettséggel és megfelelő szakmai gyakorlattal.

Vajon ki, mikor és hogyan, továbbá milyen következményekkel fordulhat

az alkotmánybírósághoz? Az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a különféle államigazgatási szervek mellett az állampolgár is, ha az alkotmányban biztosított jogait megsértik, s e sérelemre a rendes eljárás során nem kap jogorvoslatot. Alkotmányban biztosított jogaink a teljesség igénye nélkül: szólás- és vallásszabadság, személyes szabadság (senki nem tartható fogva, csak a törvényben meghatározott okból és eljárás alapján), férfiak és nők egyenjogúsága, az anyanyelv használata, gyülekezési és egyesülési jog. Az Esztergomban székelő bírósághoz az állampolgárok írásban fordulhatnak, s az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A bírósági illetékek általában magasak,

hogy senkit se zárjanak ki a jogorvoslat lehetőségéből, a kérelemmel az alkotmánybírósághoz fordulók illeték és költségmentesen kérhetik panaszuk vizsgálatát, ez alól egyetlen kivétel van: a bíróság az eljárásból eredő költségeket akkor számítja fel az indítványozónak, ha annak rosszhiszeműsége az indítvány előterjesztésével kapcsolatban megállapítható.

Mit tehet az alkotmánybíróság, ha megállapítja az alkotmányvétség tényét? Ha a jogszabály sérti az alkotmányos jogokat, azt teljes egészében vagy részben megsemmisíti. Az erről szóló határozatot a Magyar Közönyben (illetve abban a lapban, ahol az eredeti jogszabályt kihirdették) közzéteszik. Ezáltal a jogszabály alkal-

mazhatósága megszűnik. Ha valamely szerv mulasztással követ el alkotmányellenességet, a bíróság határidő megjelölésével hívja fel a hiány pótlására. Az alkotmányellenes jogszabály vagy más jogi eszköz alkalmazásával lezárt jogerős büntetőeljárás felülvizsgálatát akkor rendeli el, ha az elítélt még nem mentesült a hátrányos következmények alól.

Az alkotmánybíróság jogosult az alkotmány egyes rendelkezéseit értelmezni, s értelmezését a Magyar Közönyben közzétenni az egységes joggyakorlat érdekében. Mit jelent számkra az alkotmánybíróság?

Azt, hogy jogainkat többé senki sem csorbíthatja büntetlenül.

Semmilyen minisztérium vagy hatóság nem értelmezheti a jogszabályokat alkotmányellenesen.

Cs. R.

Naptárlapjaim

Az élet kockázata

Örömmel jelenthetem, most igazán jó üzlet hívatásos munkásörnek lenni. Eddig legalább úgy kellett tennünk munkásör barátainknak, mintha csinálnának valamit, ám jelenleg már erre sincs szükség. A tesztület megszűnt, ők kapják csekélyke fizetésüket: Még egy évig. Nem vagyok kicsinyes, senkitől sem sajnálom a megélhetést, némi megerőltetéssel még azt is mondhatom, tőlük sem. Ám mire jár a fizetés? Bár gondolkodni nehéz és felesleges, anélkül is lehet bármi bárkiből, mégis megkíséreltem utánagondolni, miért és kitől vesznek pénzt hős hívatásos munkásörök még egy esztendeig? A kitől elég egyértelmű. Az adófizetőktől vesznek fel pénzt, még ha nem is a polgárok egyöntetű felkiáltásával. A nagyobb gond a miérten van! Sőt, ezúttal a szemléleten.

Kétségtelen, a magyar gazdaságon az már nem segít, hogy párszáz embert időnek előtte tesz oda, ahol egyébként azok lelki rokonai kenyérüket keresik. Sok nyugdíjasnak magyaráztam már el a közeli múltban, hogy az ő nyugdíja nem azért kevés, mert Lázár György sok, s ha az összes kiérdemesült érdemtelen nyugdíját felosztanánk a szegények között, az jó, ha tíz forintot jelentene, s ugyanennyi deka parizer egy hónapra elosztva aligha enyhítené a gyomorkorgás egyre erősödő zenéjét. A lényeg, hogy ne a vesztes nyerjen. Történelmünkben gyakran előfordult, hogy bizonyos embereknek sürgősen kellett megválniuk vagyontárgyaiktól, addigi foglalkozásuktól. Ha hihetek szüleimnek, családunk úgy lett hosszú időre vagyontalan, hogy néhány lelkes fiatal ember lepecsételt mindent, ami egy órával azelőtt még apám tulajdonát képezte. Így került a népi demokrácia harci arzenáljába több felszerelt horgászbót, egy viharlámpa és egy ballonkabát is – más egyebek mellett. Sajnos, a népi demokrácia apám horgászbótjaival felfegyverkezve sem tudott leszámolni a gaz imperializmussal, legfeljebb a Balaton halállományával. Igaz, a példátlan jólét következtében nekem már saját horgászbótom van, tehát sikerült a felemelkedés.

Tudom, gondolatmenetem nem mentes a revansista felhangoktól. Innen már csak egy lépés kijelenteni, hogy mindent vegyenek el a bukott rendszer hasznélvezőitől. Bevallom, nem tartanám igazságtalannak, de egy majdani demokráciáért érzett aggodalmam erősebb, így beérném annyival, ha nem növelnék nekik szánt adományainkat. Ezzem ágában sincs azt követelni, hogy földönfutóvá tegyék ezt a sok nagyszerű embert. Embertelen lenne, hiszen a múlt rendszer letűnt uralkodó osztálya még meghúzódhatott egykori pártfogoltjainál, ám hová telepedjenek azok, akik mindig is csak egymást pártfogolták? Maradjanak szépen otthon, és nézzék büntetésből színes televízió, hogy milyen nagy tisztelet övezi őket. De ezért ne kapjanak fizetést. Nekem már az is furcsa volt, amint Berecz János nemes egyszerűséggel bejelentette, hogy ő ma is pártalkalmazott.

Képzelmek el, alkalmazottja egy olyan pártnak, amelynek nem tagja, pontosabban tagja egy másikkal, melynek viszont nem lehet alkalmazottja. Rendkívül igazságos, humánus döntés. Ilyen humanista csak legméltebb elnökjelöltünk lehet, aki garantál

ta Berecz fizetését. Régi elvtársak között így igazságos. Bereczből azonban csak egy van, ám hívatásos munkásörből több. A fiúk, néphatalmunk hős védelmezői, egy teljes évig lófrálhatnak az utcán, beszélgethetnek a régi szép időről, sőt még az sem kizárt, hogy leruccannak egy kis februári nyaralásra valamelyik délszaki üdülőhelyre, végtére is a lélek hidegét felforrósítja egy kis marokkói napsugár.

Most lenne jó köztetek lenni, szép magyar (?) vitéz, aranyos szürkeruhás leventék! Kár, hogy nem eszméltünk előbb, mi, aludtolt értelmiségiek. Szívesen lennénk fizetett munkásörök jövőre. Szinte hallom keresztényi megbocsátást hirdető társaim feddő szavát: ők is emberek. Nekik elhiszem, egyéb bizonyíték híján, de az emberi élethez hozzátartozik a kockázat is. Aki jól választ sorsot, az nyer, aki nem, az veszít. Itt minálunk ennél is bonyolultabb a helyzet. A biztonság kedvéért kiválasztottam az utcán két egyenruhást, akiknek arca hasonló a fentebb említett bátor férfiakéhoz. Dolgukat derekasan tették, erősek voltak és önfeláldozók. Megkérdeztem tőlük, vajon mennyi ideig maradhatnak otthon, ha éppen úgy alakulna a helyzet? A két markáns arcú férfi mondott valami becsmélőt, majd odébbgurította a kukát. Szombat volt éppen. Fogaik közül mintha azt értettem volna: náluk emberhiány van...

Miután ilyen direkt módon megbizonyosodtam, hogy hazánkban van munkaléphetőség, a bizonyosság tudatával jelentem ki: nincs semmilyen humanisztikus érv, mellyel indokolni lehessen, hogy egy megszűnt szervezet alkalmazottjai pénzt kapjanak a szermiért. Munkájukat rosszul végezték. Nem tudták megvédeni a dolgozó

nép, ezen belül is kiváltképp a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság hatalmát. A haladó értelmiségét sem, de ez csak mellékkörülmény. Aki pedig rosszul végzi dolgát, az nem érdemel jutalmat. Lehet úgy is közelíteni: éppen az az érdemük, hogy nem védtek meg a dolgozó nép és ezen belül főleg a satóbbi... Ebben az esetben jelenleg megérdemelnének néhány forintot, ám eddig nem érdemeltek egyet sem. Többségük igazi marxista módjára a legszentebb meggyőződésből csatlakozott a tesztülethez: meggyőződésük a gazdasági alap mindenhatóságán alapult, miszerint, aki belép, annak nagyobbak lesznek az alapjai.

Ilyen világos logikájú, bölcs emberekre a társadalomnak másutt is szüksége van. Például a kitűnő szövegíró, Borzák elvtárs, aki tisztán fogva a tesztület legműveltebb embere, taníthatná irodalmat. Igaz, egy korábbi nyilatkozatából kiderült, nem tudja, kicsoda Karinthy Ferenc, de az iskolában csak az illető édesapját, Karinthy Frigyeszt kell tudni. Borbély elvtárs, a kitűnő főparancsnok, egyszer azt mondta, eszében alkotni szeret. Fessen. Néhány év múlva, mint naiv festő, szerepelhetne a „Róna akárhány” elnevezésű tárlaton. Vannak, akik egyszerűen ör nélküli munkások lehetnének, bár bizonyára félnek attól, hogy a hatalmát elvesztett dolgozó nép egynémely eltévelyedett tagja esetleg beszervezi őket az illegális kommunista pártba. De az élet veszélyes üzem, mint tudjuk, még a fegyver is elszülhet visszafelé, amire nem csekély intó példa akad magyar gyakorlatokon. Ebben a veszélyes üzemben a legnagyobb veszély a vereség veszélye, de akadunk néhányan, akik azt valljuk, e nélkül nincs öröme a sikernek sem. S ha mi, nyápic civilek, ilyet merünk képzelni, akkor miért ne képzelhetne ilyesmit a hős, a társadalom legöntudatosabb tagja, a hívatásos munkásörtestületi elvtárs?

Munkásörnek lenni harminc évig jó üzlet volt, belépőcédula a megbízhatók

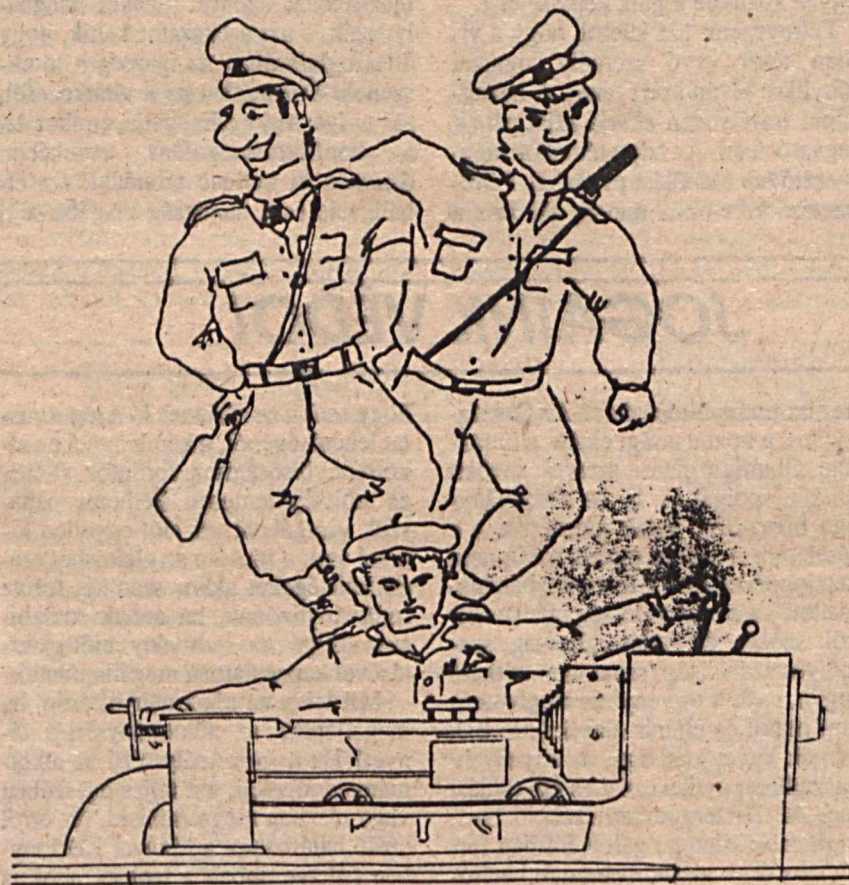
kasztjába, mely kaszt uralkodása alatt agrárországból fejlett szocialista mezőgazdasággal rendelkező ipari-agrár országgá váltunk. Míg mi váltunk, legjobbjaink, néha tartalékosan (Albert például elég sérülékeny volt) őriztek minket, minnek legszebb példája, hogy nem veszünk el. Ám megváltozott a rendszer, ami gyakorlatra fordítva azt is jelenti, hogy aki eddig hatalmon volt, az most ne legyen. Aki eddig őrzött, az ezután nem őriz. Szerény és egyszerű következtetés, ezúttal csináljanak mást. Vagy azt, amihez értenek, s ha nincs ilyen, tekintésük ajánlatnak fenti javaslataimat. Kétségkívül elég szegénytelen és lenézett dolog manapság dolgozni, de ez az élcapatok sorsa. Gondoljunk arra, egy jobb gyárban több főrend volt a portán annak idején, mint a Bundestagban. S az akkori fejlett szocialista nagyipar rangjához hozzájárult, hogy még a takarítónő is minium baronesse volt. Ilyen a történelem, drága elvtársaim, úgy is mind őrizóim.

Ma fenn, holnap lenni. Kétségkívül a marxista történetírás nem ismeri ezt az igazságtalan fordulatot. Arról van benne szó, hogy a munkásosztály világméretű győzelmet arat. Nem aratott, ezt jó lenne belátni, s nem csupán elviekben. E vereség egyik szép jelképül javasolnám, hogy a kilenccsel kezdődő évtized első napján minden hóstínt, közöttük kiváló őrzőink is legyenek szabadok. Megérdemlik, nagyon tehetségesen hagyták, hogy mások kivívják nekik is. De a függés legyen pénz formájú is, mert méltó ehhez a szabadsághoz. Fizetést kapni valamiért, ami már nincs, embert alacsonyító gesztus. Aki nem tud elhelyezkedni vágyai szerint, az majd el tud a társadalom szükséglete szerint, ahogy lón minden polgári államban. Aki ugyanis politizálni kezd, annak vállalnia kell a vereség kockázatát.

Egy ember lehetőség szerint egy rendszerben legyen hasznélvező, az összes többiben, amit megér, legyen teljes jogú polgár, szakember, aki teszi a dolgát. Tartsa meg soron kívül kapott autóját, ingyen juttatott tanácsi lakását, de ne formálhasson jogot a jól fizetett munkanélküliségre. Ezek az emberek nem kötött idejű szerződéssel dolgoztak valahol, melynek felmondása után jár az apanázs. Ők egy rendszerrel szerződtek, s a szerződő fél megszűnése semmissé tette mindenfajta jogsútságukat. Ha a lap, melybe írunk csödbe megy, mi mehetünk tovább, feltéve, ha találunk befogadót. Aki tud írni, az talál. Elég egyszerű, nem? Kár úri gesztusokat gyakorolni olyanok felett, akiknek megadta az élet a pénzzel ki nem fizethető élményt: egy öntudatos társadalom feyveres élcapatának tagjai lehetnek. Valljuk be, ekkora adomány nem adatik mindenkinek. Ehhez képest méltatlan néhány tízezer infláló forint. Azt adják azoknak, akiknek nem volt lehetősége a legek részesének lenni. Csúpn dolgoztak közben. Helytünk is.

Mint tudjuk, Jerikó falait nehezen döntötte le a korabeli szimfonikus zenekar, s mivel nem valamelyik száztagú párt öfőnyi kerületi szervezete nevében tiltakoztam, így az is lehet, hogy írásom el sem jut a mások pénzén oly engedékeny demokratikus exkommunisták kezébe. De talán olvassa valaki, aki szégyelli magát a többiek helyett is, s egyévi szabadság helyett dolgozni megy. Tetteivel sokat javítana dicső élcapatának utólagos megítélésén.

Siposhegyi Péter

Ma is aktuális a régi rajz?

A Dioxinról magyar módon magyarul,

avagy miért nincs az, ami van?

Vannak dolgok, amikre – még – nincs magyarázat, vagy már megint elhallgatják – vélhetőleg. Legfeljebb csak észlelhetünk vagy értelmezhetünk jelenségeket, pedig nem érdektelen, és nem minden tanulság nélkül való áttekinteni – a témák gond közül – egyet, ami viszont jellemezhető a többi.

Egy ilyen gond a honi környezetünk tisztasága, a tisztaság védelmének színvonala, ami csak egynek tűnik a gondok közül, de önmagához képest téméd.

Nyárutón tájékoztattuk olvasóinkat a nyugat-európai közösségen belül dúló tejtivárról. Arról, hogy Hollandiában, Amszterdam környékén, az északra fekvő farmokról olyan tej érkezett a gyűjtőállomásokra, amely a megengedettnél magasabb arányban tartalmaz dioxint. A 16 gazdaság közös földrajzi sajátossága, hogy egy Amszterdam környéki hulladékégető telep környékén fekszenek: innen adódott a következtetés, hogy a dioxin az elégetett pvc-hulladék füstjéből került a lúre, a fűből a tehenekebe, a tehenekekből a tejbe, s a tejből a fogyasztókhoz. Az észlelést azonnal tettük követte, leállították a tej felvásárlását a gazdaságokból, és vizsgáltni kezdték a tej dioxintartalmát Hollandia összes hulladékégetője körül. Ez volt a tejtiva, összefoglalva.

De mi is a dioxin? A műanyagok elégetésének egyik mellékterméke. Ez az egyik legveszélyesebb mérgező, egész kis mennyiségben a szervezetbe jutva rákot és jóvátehetetlen károsodást okoz, vallják ezt ott, Nyugaton a szakemberek.

Az előbbiekben összefoglalt nyárutói tájékoztatás óhajjal zárult: „jó lenne tudni, hogy mi nem iszunk dioxint a tejjel, de még jobb lenne biztosan tudni.”

Hogy miért e téli előtti napon adjuk a választ arra a kérdésre, amit a hazai szakembereknek tettünk fel? Az ok igen egyszerű: közel három hónap volt szükséges a kapott válaszok összegyűjtésére.

A Tolna megyei „illetékes” intézetek – úgy, mint Kőjál, Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Allomás, Növényvédő Állomás és persze a Tejipari Vállalat – nagyon is érthetően reagáltak: mivel mérni sem, így választ adni sem tudtak arról, az élelmiszerek – a tej – tartalmaznak-e dioxint. A csöppet sem megnyugtató válasz csak kíváncsiságunkat érlelte tovább. Ugy véltük, ha a harmadik hazában megyei szinten nem létezik dioxin-helyzet, a probléma éppen az, amiért nálunk nincs ilyen probléma.

Mielőtt az országos intézetek szakvezetőitől a kapott válaszokat ismeretünk, előbb röviden arról, ahol a jelenség létezik, ott az mit is jelent. Az amszterdami egyetem toxikológusa állapította meg, a természetes háttérkoncentrációnk cca. tízszeres értékű dioxintartalmat a tejben. A további holland vizsgálatok megállapították, hogy a rotterdami Rijmond égetőmű a speciális ipari hulladékégetéskor nem tartotta be az 1200 °C-os égetési hőmérsékletet. Tudni kell, hogy az említett égetőmű évente 950 000 tonna

háztartási hulladékot és 75 000 tonna toxikus hulladékot éget el. Sokan úgy vélik, hogy pl. a pvc-műanyagok felelősek a képződött dioxinért. Az igazán jelentős mennyiségű dioxinképződésért azonban kevésbé ismert és önmagukban is nagyon mérgező hulladék elégetése a felelős.

A példával csupán érzékeltetni akartuk, milyen óriási problémát jelent a nevezett toxikus anyagoknak a megsemmisítése, s mivel gyártásukat már 1977-ben betiltották, egyedül a PCB-vel szennyezett hulladékból több mint 200 000 tonna vár megsemmisítésre Európában. A költségek érzékeltetéséhez pedig álljon itt a következő adat: a nyári, holland dioxinbotrányt követően a kormány úgy döntött (ott!), hogy meglevő égetőműveinek a korszerűsítésére a következő 1–2 évben 800 millió gulden költ (cca. 22 milliárd Ft).

És akkor most térjünk vissza honi helyzetünkre.

Elsőre – a sorrendnek, mint olvasni fogják, nincs jelentősége – a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Központot, annak igazgatóját, dr. Somlyódy Lászlót kerestük meg.

Hogy az élelmiszerekben és az ivóvízben van-e dioxin, az igazgató úr válasza így foglalható össze:

– A tej és egyéb élelmiszerek esetleges dioxintartalmáról, a hulladékégető művek technológiájáról és az azokban megsemmisített anyagok összetételéről, eredetéről – mivel azok nem tartoznak a vezetésem alatt álló intézet tevékenységi szférájába – nem rendelkezem elegendő információval, és így azokról érdemi felvilágosítást nem tudok adni. A PCB hazai felhasználásának széles körben folytatott információgyűjtésünk ellenére sem sikerült nyomára bukkannunk. Az ivóvíz dioxintartalmát intézetünk nem méri. Okai: nincs a hozzá szükséges műszaki-analitikai háttér (a vízügyi ágazat egészén belül sincs!). A dioxinnak alacsony koncentrációban való méréséhez a műszerállomány több százezer dollárra rúgna. A helyzetet tovább bonyolítja – és ez is ok –, hogy a dioxinok lényeges szerepe lényegében tisztázatlan. Az kétségtelen, hogy egyikük-másikuk mérgező, de ezt a hatást a holland tejben mért koncentráció sokszorosában fejtik csak ki. Rákkeltő hatásukat csak gyanították, de perdöntő módon nem bizonyították. Az egészségügyi hatóságok egyébként az ivóvíz toxicitását rendszeresen vizsgálják. A veszélyes mértékű dioxinszennyezést ezek a kevésbé költséges vizsgálatok is kimutatnák.

Meggyőződésem tehát, hogy tisztelt olvasóim megnyugathatják: az ivóvíz dioxintartalma egészségünket nem veszélyezteti.

Dr. Sas Barna, az Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Központ osztályvezetője pedig így válaszolt kérdéseinkre:

– A speciális érdeklődésükre a kérdést szolgálatunk főigazgatója útján kaptam meg. A látszólag (?) ellentmondás ellenére a tej esetleges dioxintartalmának megállapítása jelenleg nem tartozik (?) a szolgálatunk hatáskörébe. Viszont teljes mértékben egyetérték Önökkel abban, hogy a sze-

méthulladék égetőművek technológiai rendjét folyamatosan és szigorúan kell ellenőrizni. Néhány ilyen mű telepítése és működésbe állítása hazánkban az elmúlt évekre esik. Már csak ezért sem lehet számottevő hazai tapasztalat.

A kérdés szakmai részét illetően: a tej és egyéb állati eredetű élelmiszerek maradáknagy-szennyezettségének a mértéke, a hazai törvények és rendeletek előírásai szerint vizsgálva – összevetve az iparosított nyugat-európai államok adataival – igen kedvező helyzetet mutat. Az importáló országok (pl.: USA, Japán, EGK-országok) a tőlünk vásárolt élelmiszereknek nagyon szigorúan, folyamatosan, velünk együttműködve ellenőrzik. Az elmúlt két évtized adatai igen kedvező szennyezettségi állapotát bizonyítja az itthon gyártott élelmiszereknek, ezért is vásárolnak dollárszázmilliókért folyamatosan. Természetesen ez az állapot nem teheti a felelős szakembereket kényelmessé! Mihelyt a szakhatóságok (minisztériumok) bizonyos vizsgálatok végzését előírják, arra mi gyors ütemben felkészülünk. Az megállapítható: a dioxin(ok) keletkezését lehetővé tevő, pl. A PCB igénybevétele kimutatható szennyezettséget – szerencsés módon – nem idézett elő, mint azt az USA–magyar párhuzamos ellenőrző vizsgálatok is bizonyítják. Segítségül még: ez a kérdéscsoport – amit felvetettek –, annak eredendő formájában a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium szakintézményeinek a feladata lehet, hiszen az esetleges szennyeződési források ellenőrzését ők végzik.

A készséggel ajánlott minisztériumban (KVM) dr. Arvai Józsefnek – aki a hulladékgyártóipari főosztályt vezeti – tettük fel a már jól ismert kérdéseket. Nem szemrehányásképpen, de mert idekívánczó, jellezzük, hogy a válasza majd egy hónapig kellett várni.

– A KVM Hulladékgyártóipari Főosztálya a veszélyes hulladékok hatása elleni tevékenységet környezetvédelmi, műszaki és jogi szabályok alkotásával, azok betartásának ellenőrzésével fejt ki. Az olaszországi Seveso-ban (1977) történt katasztrófa óta a szakmai és társadalmi közvéleményt érdekli a dioxin és rokonvegyületeinek károsító hatása. A legveszélyesebb mérgekről van szó – mondta a főosztályvezető – 1 mikro g/kg koncentrációban már kifejti mérgező hatását. A közel 100 vegyületet kitevő csoporton belül azonban jelentős eltérések adódnak a toxikusság tekintetében. Hazánkban klorinol hatóanyag-tartalmú gyomirtószerek előállításai melléktermékeként képződhetnek, a termékcsoportok előállítására és felhasználására éveken keresztül megtiltották. Halogéntartalmú szerves vegyületek égetésekor is létrejöhét dioxin. Ezért is szükséges betartani az 1200 °C feletti égetési hőmérsékletet, a 2 másodperces meghaladó tartózkodási időt, az oxidációhoz kellő atmoszférát.

Két irányból igyekszünk kizárni pl. A PCB-képződést: alacsony szinten tartjuk a halogénkoncentrációt, és speciális égetőberendezést alkalmazunk. Eddig a nagy klórtartalmú hulladékok

égetésére engedélyt nem adtunk ki, azok gyűjtése a kötelező!!!

A jelenleg üzemelő, üzembelhelyezés alatt lévő veszélyes hulladékégetők számára általános feltétel a külföldön szokásos klóradagolási norma alatti százaléktartás. Kísérleti égetések folynak – mivel a zsugorítási hő ott 1400–1450 °C – a cementipari klinkerégető kemencékben: folyamatosan mérni fogjuk a Környezetgazdálkodási Intézet vezetésével a károsító anyagok emisszióját. A környezeti hatásokra vonatkozó méréseket pedig az egészségügyi hatóságok fogják végezni. A kedvező eredmények esetén kerül mérlegelésre, engedélyezzük-e a cementgyárakban – ahol a megfelelő füsttisztító berendezés is működik – az üzemszerű égetést. Tervezzük – a cselekvési programunk szellemének megfelelően – kifejezetten nagy klórtartalmú hulladékok ártalmatlanítására szolgáló égetőmű létesítését is. A működési feltételek a legszigorúbb előírásoknak megfelelően állapítatnak meg, így pl.: klórtartalmú hulladék sem hozható be külföldről ártalmatlanításra.

– Az élelmiszerek ártalmas vegyi szennyeződésének elhárításáról szóló rendelet, melynek táblázata tartalmazza a tej és tejtermékekben megengedhető PCB-koncentrációt, rövidesen módosításra kerül – fejeződött ezzel be dr. Arvai úr tájékoztatója.

Eddig a szakértői vélekedések. Annyi első közelítésre is megállapítható, hogy nem tudjuk pontosan, hogyan is állunk hazánkban a dioxinkérdéssel. Elvileg (még) nincs komoly baj, vagy ha van is, nem tudunk róla. (Egyik sem igazán megnyugtató tudat...) Legjobb esetben még az is elképzeltető, hogy a magyarországi égetőművek olyan kiválóan dolgoznak, hogy belőlük – és optimális esetben máshonnan sem – kerül az emberekhez ez a szóban forgó, igen veszélyes mérgező vegyület. Ezt a lehetőséget azonban csak a bizakodásra építve említhetjük meg, hiszen perdöntő bizonyítékaink nincsenek arra nézve, hogy a helyzet valóban ennyire jó. Ebből következik, hogy az ellenkezője is elképzelhető, tehát az illetékesek tudta nélkül – vagy a tudtával, ami még rosszabb lehetőség – mérgezzük magunkat a tejben, vagy esetleg más élelmiszerben lévő dioxinnal.

S felvetődik még egy fontos kérdés: ha az illetékesek egy ennyire veszélyes méreggel kapcsolatban teendőikkel sincsenek tisztában, akkor még hány más mérgező forrás veszélyével vagyunk kénytelenek együtt élni, esetleg úgy, hogy nem is tudunk a létezéséről? Nem is beszélve azokról, amelyek köztudottak, a kivédésükre mégsem történik semmi? (Lásd a kétüteműek problémáját, vagy az ipari centrumok légszennyezését például.)

Egyetlen reményt talán az jelenthet, ha a Környezetvédelmi Minisztérium, megszábadulva a politikai kerékkötőtől, végre a helyzet magaslatára emelkedik, és a nevéhez méltóan első számú feladatának azt tekinti, hogy országunk egyébként meglehetősen komoly környezetszennyezési-ökológiai problémáit a súlyuknak megfelelően kezeljék az egész lakosság egészségének érdekében.

Petőfi László
Wagner Dezső

„Az időtlen, az örök Ázsia” tudósa

Felvinczi Takács Zoltán

A művészettörténész, szakíró és egyetemi tanár *Felvinczi Takács Zoltán* mindenekelőtt azzal írta be nevét kultúránk történetébe, hogy Hopp Ferenc hagyatékából létrehozta, majd három évtizeden át gyarapította és igazgatta a budapesti Kelet-Azsiai Művészeti Múzeumot. Pályájának állomásait, tudományos munkásságát áttekintve földijét, *László Gyula* professzort kell idéznünk, aki szerint „nem pusztán foglalkozása s hivatása volt a Kelet-kutatás, hanem: élet-eleme”.

Mint a magyar kultúra és tudomány oly sok más jelese, ő is Erdélyből származott. Kóvár vidékének korábbi székhelyén, Nagysomkúton született 1880. április 7-én (abban a helységben tehát, ahol 58 évvel később a tragikus sorsú költő-virtuóz, *Szilágyi Domokos* is meglátta a napvilágot.) Édesapja *Takács Sándor* orvosi praxist folytatott, aki fiának nevelésére igen nagy gondot ügyelt. A Kelet iránti lelkesedés ugyan már gyermekkorában fellobbant benne, mégis, bizonyos kitérő után kanyarodott csak helyes irányba az útja. A máramaroszi jogakadémián folytatott tanulmányai közben – itt tett államvizsgát 1901-ben – festeni is tanult *Hollósy Simon* keze alatt. Münchenben és Berlinben is hallgatott ilyen jellegű stúdiumok után 1904-ben Budapesten szerezte művészettörténeti doktorátust. A következő évtől az Országos Képtárban, a Szépművészeti Múzeumban s a Történelmi Képcsarnokban dolgozott. Közben elérkezett az 1907-es év, amikor Kelet iránti, eddig is meglévő érdeklődése végre tág teret kapott. Mint *Buddha útján a Távol-Keleten* (Révai Kiadó Bp., 1938.) című könyvének bevezetőjében írja „nagy vággyá csak akkor fejlődött a vonzalom, amikor Vay Péter gróf átadta Japánban szerzett gyűjteményét az országos Magyar Szépművészeti Múzeumnak és ott én kaptam megbízást annak feldolgozására.” A régi német mesterek művészetével való foglalatalkodást – melynek egyik bizonyítéka 1909-ben Dürerről megjelent könyve – teljesen abbahagyta, miként tudományos pályájának kezdetén a festéssel is felhagyott. (Látáskultúrája azonban minden írásán észlelhető: a festő szeme a hétköznapi ember előtt egyébként rejtve maradó részleteket is észlel, s ez elevené, szemléletessé teszi műveit.) Ebben az időszakban mind többet időzik *Hopp Ferenc*, a híres pesti látszerész öt világszerte újjáélesztő hazahozott, mesés gazdagságú keleti magángyűjteményének tárgyai között. A tulajdonosnak szakértelmével jelentős segít-

ségére van, s így Hopp 1919 szeptemberében bekövetkezett halála után az immár állami intézménnyé lett *Kelet-Azsiai Művészeti Múzeum* élére *Felvinczi Takács Zoltán* kerül. (A múzeum a látogatók előtt majd csak 1923. május 28-án nyitja meg kapuit, s még ebben az évben megjelenik *A Hopp Ferenc Kelet-Azsiai Múzeum* című kiskönyve.)

Egyetemi oktatói munkáját 1925-ben Pécsen kezdi meg (előbb magán- majd rendkívüli tanár) „Kelet-Azsia művelődéstörténete, különös tekintettel a művészet történetére” című előadásorozatával. Később (1939-ben) *Hómann Bálint* a szegedi egyetem művészettörténeti tanszéke nyilvános rendes tanárává nevezi ki, majd 1940–46 között visszatér szülőföldjére s a kolozsvári magyar egyetemen tanít. Ekkor írja *Egy múzeum születése* című dolgozatát, mely a híres, *Reményik Sándor* fő- és *Vásárhelyi Z. Emil* szerkesztő jegyezte kolozsvári *PÁSZTORTUZ* című folyóirat 1941. szeptember 15-i számában jelenik meg. Hoppról és gyűjteményéről többek között ezt olvashatjuk itt: „Érdeklődése kiterjedt mindenre, amit a földgolyón a természet és az ember alkotott. Múzeuma ennél fogva megtelt a keleti és nyugati népek legkülönbözőbb használati és művészeti tárgyaival, fegyvereivel, ékszereivel, a világ különböző tájairól való állati és növényi készítményekkel, ásványokkal, tengeri csigákkal, kagylókkal, korallokkal, hajó- és épületmintákkal stb. Selymek, gyöngyök, kosarak, gyékények fokozták a felhalmozott tárgyak festői együttesének színhatását.”

Tudományos publikációi – melyeknek száma meghaladja a százat – hazai és külföldi folyóiratokban egyaránt megjelennek. Így a *Turán* meg a *Távol-Kelet* címűekben, a *Kőrösi Csoma Archivumban*, továbbá az *Ostiasische Zeitschrift*, a *Jahrbuch für Asia-tische Kunst* és más lapok oldalain. A *Pester Lloyd*, valamint a lipcsei *Der Cicerone* művészeti kritikusként ugyancsak gyakorta jelennek meg.

Kolozsvárról az ismert történelmi események nyomán 1946 szeptemberében végleg hazaköltözik Budapestre, s azon nyomban megbízást kap a Hopp Ferenc Múzeum ismételt veze-

tésére. E feladatkört 1948-ig látja el. Szegedi előadásait is folytatja az egyetemen egészen 1950-ig, amikor 70. évében, negyvennégy évi állami szolgálat után nyugalomba vonul.

Vissza kell azonban kanyarodnunk az 1935-ös évhez, amikor november 21-én elindul tizenhárom hónapos, Indiát, Japánt, Kínát és Koreát érintő útjára. Ennek történetét írta meg a korábban már említett *Buddha útján a Távol-Keleten* című két kötetes művében. (Reprint kiadását a budapesti Akadémiai Kiadó 1990 elejére tervezi.) Az útra egy japán érdeklődő, Kelet-kutatási célra Budapesten létrehozott alapítvány jóvoltából, továbbá *Stein Aurél* Japánban tett ajánlásai és *Germanus Gyula* indiai egyetemi kapcsolatai révén került sor. Így aztán *Felvinczi Takács Zoltán*, aki eleddig Londonba, Párizsba, Berlinbe, Stockholmba és más európai városokba, azok múzeumaiba és kiállításaira járt meg nézni a Távol-Kelet művészetének csodáit, végre a helyszínre is eljuthatott! Tőle hihetően hangzik könyvében a kicsit szabadkozó sor: „nem időszerű kérdések vonzottak a Távol-Keletre, hanem az időtlen, örök Ázsia.” Elete nek célja ezzel beteljesedett, végre a tárgyak, a művek születési, keletkezési helyén állhatott szemben velük, melyeket képről már oly jól ismert!

Említsük még meg, hogy itthon részt vett a Kőrösi Csoma Társaság és a Magyar Nippon Társaság alapításában. Hogy – főleg kolozsvári professzorsága idején – sokat foglalkozott az erdélyi örmény művészetrel is, lévén édesanyja örmény származású. Hogy 1944-ben Budapesten angolul jelent meg *some premises of Islamic ornamental System* című könyve. Hogy legidőutóbbi összegzése Kelet művészetéről a *Barát-Ebner-Takács: A művészetek története* című, 1926-ban megjelent társszerzős könyvben (és külön nyomtatásban is) olvasható. Hogy *László Gyula* szerint „e művében mint a régi és új keleti művészet polihisztora megmutatta bámulatra méltó lexikális és átfogó tudását s mélyen együttérző szeretetét.”

Amiért pedig *Felvinczi Takács Zoltán* alakját és munkásságát most elevenítettük fel, annak oka a megemlékezést előhívó évforduló! Huszonöt évvel ezelőtt, 1964. december 4-én hunyt el Budapesten; szerettei múzeumában, kedves tárgyai között érte az elmúlás.

Dr. Polgárdy Géza

Közösségvarázsló, személyiségkovács...

Komplex egészségnevelési szemlélethez a mentálhigiénés igyekezet is szorosan hozzátartozik. A lelki egészség karbantartásáról is essék szó tehát, mely akkor lehet a leghatékonyabb, ha például olyanfajta humánszolgáltató munkának része, amit *dr. Radetzky Jenő* végez egy természettudományos kutatóbázis „leple” alatt. Róla szeretnék gondolatokat papírra vetni, akik 24 éve ismerék és példaképként állíthatok ország-világ elé.

Gimnáziumi éveim alatt a test és a lélek történéseibe, kézzel fogható valóságába avatott be, később már nyugdíjasként ismertem meg az agárdi *Chernel István Madárvárta* előmunkása, vezetője szerepében. Tőle tanultam meg a gyereknevelés olyan fogásait, amit könyvből nem lehet. Saját tapasztalatait adta át, példaadó szemléletességgel mutatta be; kész attitűdöket építve magatartásformáinkba. Viselkedésünk alakításában a *gyakorlatot fontosabbnak* tartotta, mint az ismeretek vég nélküli sulykolását – s teszi ezt ma még inkább a váltán; felállítva ezzel az ATTITÜDÖK (1.) – KÉSZSÉGFEJLESZTÉS (2.) – ISMERETÁTADÁS (3.) helyes sorrendjét a pedagógiában.

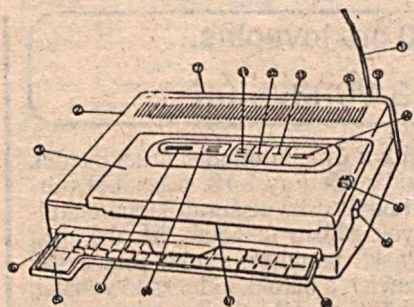
A madárvárta természettudományos kiserődítménnyé szilárdításán 40 éve dolgozik. Azóta generációk kerültek ki keze alól olyan lelki többlettel beolttva, feltöltve, amit csak ő adhat egyedül. Hetente váltják egymást nyaranta a fiatalok csoportjai, sokan újra és újra vissztérve, még határainkon túlról is. Hiszen nemcsak természettudományos nevelést kapnak, nemcsak a környezettel tanulnak meg *emberhez méltóan együttélni*. Hol lehetne máshol megtanulni például a kenyérszégés művészetét? Jenő bácsi hazafias neveléssel, illemtannal éppúgy szolgál, ahogy a pszichoszociális, kapcsolatfejlesztő gyakorlatok – a gyerekek számára sokszor észrevétlenül – a napirend részét képezi. Szigora meleg emberséget takar. Morgolódik, de a szeme, a szíve nevet; mert ő már érzi a sikert; a magvetés, emberformálás, változás, pozitív beállítódások sikerét. Már a tél folyamán betelnek a nyári helyek és persze, hogy nem az ingyenesség miatt se reglenek szárnyai alá – számtalan tájról – a gyerekek, tizennegyedtől huszonéves korig.

Radetzky Jenő *nyolcvanéves*. Kortalan, ma is egyenes derékkal rója ember- és közösségformáló útjait. Osztól-tavaszig tudományos munka, előkészület, kétkezi (!) felújítás; nyár elcéljéül *Embernevelés* az önként vállalt – őt és bennünket is éltető (Életre lehetőséget adó!) szép feladata. Aldozatos munkája miatt magányos emberré vált, de sokunk rokonszenve, biztatása, szeretete kárpótolhatja. S Székesfehérvár díszpolgáraként számtalan állami elismerés is; ahogy legutóbb 1989. március 15-én az Ifjúsági Díj.

Palásti Szabó János

Most már aztán faxolok, mint a...

Pár hónappal ezelőtt azt mondja a főszerkesztőnk: – Ha valami olyan anyagod van, amit aktualitása miatt gyorsan közölni kellene, akkor faxolj. A többiek is ezt csinálják.

– Mit csináljak? – kérdelem.

– Faxolj. Telefax – válaszolja nyugodtan a főnök.

– Aha. És az miféle úri huncutság, hogy kell csinálni?

– Itt a telefax-számunk a lapban – kezdi magyarázni a főszerkesztő, ahogy a kissé nehézfejű gyermekekkel szokás beszélni. – Megírod a cikket Pesten, elviszed a postára, bemondod a telefax-számunkat és jön az anyag.

– Ennyi az egész?

– Ennyi – bólintott szokásos vidám mosolyával a főszerkesztő, bár a mosolya, gondolom azt is jelezte, hogy tudja rólam technikai antitalentum vagyok, egy villanykörtét sem tudok kicsavarni, ha éppen beszorul a foglalatba.

Ennek bizonyítására csupán annyit említettem meg a T. Olvasónak, hogy több mint tíz évvel ezelőtt egyik barátomtól kaptam egy régi típusú Tesla B 43-as stereo magneto-font, amin számtalan billentyű volt, a billentyűkön pedig zöld karikák, piros nyílak. A és B betűk.

Röviden: még bekapcsolni sem tudtam, nemhogy a sávzártót használni és tudni, mikor hallgathatom monóba, mikor sztereóba. A magneto-font szépcskékné odaadtam a lányomnak. Ő – boldog technikához értő maj fiatal – természetesen vidáman használja.

Szóval: telefax.

Megírtam tehát annak idején a cikkemet, melyet telefaxolásra szántam. Elballagdáltam a postára, megkérdeztem, hol is csinálják azt a fránya faxolást, egy kisablakhoz küldtek, ahol is egy csinos fiatal hölgy ült. Behajoltam az ablakon és azt mondtam: – Faxolni szeretnék. – Jó – mondta ő egykedvűen. Erre ányújtottam neki a kéziratomat. Megnézte, forgatta. „Te jóisten – gondoltam – itt valami zúr lesz”. – Négy oldal? – kérdezte. – Annyi – mondtam. – Jó, akkor töltsd ki ezt – és elém tolt egy papírlapot. „Ajaj, erről nem volt szó” – morfondíroztam, aztán éles elmével áttanulmányozva, rájöttem, hogyan kell kitölteni. Visszaadtam a hölgynek, aki közben egy masinába, egy henger alá bedugta a kéziratomat, majd az ujjacskáival ügyesen megcsippentve a másolatot, kihúzta a másik oldalon, és elém tette; – Jó lesz? – kérdezte. Fontoskodva nézgettem a másolatot, hogy értem én ám miért is kell nekem ezt megnézni, aztán visszaadtam. – Jó – mondtam. És ekkor számomra elkezdődött az ördögös csoda. A hölgy a masinán kék, piros gombokat nyomogatott, aztán egy nagyobbacska zöldet, erre

zöld fényvel világítani kezdett a gomb. Átment egy másik asztalhoz és telefonálni kezdett. „Világos – gondoltam – most felhívta a szerkesztőséget és beolvassa a telefonba a kéziratomat”. Tévédtem. Ehelyett állt a kagylóval a kezében és ilyeneket mondott: – Na, mi lesz? Elindul már végre? Nem is foglalt. – Aztán egy hirtelen mozdulattal odaugrott a telefax masinához, megnyomta a zöld gombot és a henger alá bedugott kéziratmásolatom elkezdett befelé kúszni a henger alá, ő pedig az ujjacskáival a másik oldalon húzta kifelé; – Na, végre – mondta. Én pedig csak néztem a kezeckéjét, a gombokat, és azon törtem a fejem, mit csinál egyáltalán ez a kedves kis nőcske. Egyszerre megállt a papírdarab a negyedik oldal, a henger alatt; – Ó, hogy az a magasságos... – sóhajtott a hölgyike – már megint rossz az áramkör, kezdhetjük előlről. Hogy miért használt többes számot, mintha nekem valami közöm is lenne ahhoz, amit csinál, ezt nem értettem. Mindenesetre újra tárcsázott, várt, aztán az előbbi hirtelen mozdulattal megint odaugrott a FAX 230-as masinához, ezt időközben ellestem, és megnyomta a zöld világító gombot, visszarakta a henger alá a kéziratlapokat és húzta ki a másik oldalon. „Az előbb már majdnem jó volt, látta – fordult felém. – Lement majdnem mind a négy oldal, csak nem igazolta vissza, azért kezdtem újra. De most készen vagyunk. Százkilencven forint lesz.” Kifizettem a pénzt, miközben azt kérdeztem: – És most elmehetek? – Tőlem nyugodtan itt maradhat a postán, ha éppen nincs más dolga. – Úgy értem, a kéziratot most ott van Szekszárdon? – mökögtem és azon töprengtem, hogy az előbb ki mit nem igazolt vissza? Nincsenek ott a szerkesztőségben valami masina mellett? Vagy ott voltak, csak nem vették föl a telefont? De hogy a Jóistenkébe bujti ki ott náluk a kézirat? Mindegy, a hölgyike azt mondta, készen vagyunk, akkor készen vagyunk.

Mondja, uram – kérdezte a hölgy – faxolt maga már életében? – Nem – vallottam be. – Sok mindent csináltam, de faxolni most faxolok először. – Észrevettem – mondta kicsit bágyadtan és én úgy éreztem, mintha a férfiaságomat, enyhe ajkbiggyesztéssel, lekicsinyelte volna.

Na, de azóta úgy faxolok már mint... mint az a bizonyos kamasz ifjanc, aki rájött arra, hogy mit is lehet csinálni a folyadék eltávolításon túl a férfiaságával, ha felkínálkozott számára az első szerető.

Györfly László

OLYMPOS GALÉRIA OLYMPOS GALLERY

Balog Erzszi: Tanya a távolban (A nagyvázsonyi Kastélyszállóban látható)

foto: – ka –

Öcsénk, Pista

József Áron és Pöcze Borbála Attila nevű fiúgyermekét 1908-ban, hároméves korában – Etus nevű nővérével együtt – az Országos Gyermekvédő Liga Öcsődre adta nevelőszülőkhöz. Az új környezetben a kisfiú Attilát Pistának hívták. A költő így ír erről az 1937-ben megfogalmazott *Curriculum vitae*-ben: „A szomszédokkal való tanácskozás után a fülem hallatára megállapították, hogy Attila név nincsen. Ez nagyon megdöbbentett, úgy éreztem, hogy létezésemet vonták kétségbe”.

Ha valaki háromévesen elveszíti létezését, érthető, hogy valami felbillen a lelkében. Elcsúszik a világ, s valóban esetleg úgy kezd viselkedni, mint az egymásra dobált hasábfák összege. Az egyik nyomja a másikat.

József Jolán *József Attila élete* című könyvének 1940-es reprintjét tartom a kezemben. („A tisztelt olvasó egy olyan könyvet tart a kezében, mely a tiszta igazságot, csak az igazságot tartalmazza József Attiláról.” – Cserépfalvi Imre, 1989.) Szép és olvasható könyv, és ezt jólesik érezni. Betűfokozat, sortávolság, a fehér és fekete felületek szépséges aránya, valahogy úgy, ahogyan ezt Kner Imre is gondolta annak idején. Az ilyen könyvekből manapság egyre kevesebb van. Az ilyen könyv luxus, a lélek fényűzése. Hát persze, lelkesedünk egy kicsit.

Hiányaink egy részét betölti azzal is, amit elmond, a „proletariátus nagy költőjéről”, József Attiláról, akiről annyi mindent tanultunk az iskolában. A költő itt azt mondja, ott meg azt mondja, itten leleplez, ottan még jobban, megmutat, felmutat, jósol, le-sújt... Szegény minden költő, akit is-

kolában tanítanak. Akit olyan iskolában tanítanak, ahol minket tanítottak. Hiába akart ő taní-tani, mikor minket – tottak.

Aki sokat hazudik, az előbb-utóbb elfelejti az igazságot. Aki soha nem ismerte az igazságot, az azt hiszi, hogy nincsen is igazság. Aki a hazugságot hiszi igazságnak, abból előbb-utóbb magától is Pista lesz. Noha esetleg Attila.

Ha visszagondolok bolsevik élettünkre, és megpróbálom a gombolyagot elgurítani, hogy lássam a vezérfonalat, mindig elakadok az alapvető érthetlenségnél. Nem értem a hazugságot. Nem a konkrét hazugságokat nem értem, hanem a hazugságot, mint olyant. Ami deriválódott az életünkből, ami végül már kémcsőben volt felfogható, amiről azonban csak gondoltuk, hogy benne van a kémcsőben, valójában mindenütt az volt. Belélegeztük, vizünkkel megittuk, ételünkkel befaltuk, szerelmeinkkel magunkba öleltük, szaporítottuk és sokasítottuk. És így történt, hogy József Attila élete helyett József Jolán egyszer csak megírta *A város peremén-t*. Íme, költőnk és kora.

Olvasom ezt a régi könyvet, és szeretném megérteni, mi volt benne a veszélyes, ami évtizedekre eltűnt, eltitkoltatta. De már ilyen egyszerű dolgokat sem vagyok képes megérteni. Pedig... „szorítja, nyomja, összefogja (egyik dolog a másikat) s így mindenik determinált.”

Egy kedves, hízelkedő kisfiút eladnak Öcsődre (azt akartam írni, hogy le-adnak, de ez lett belőle!), és szegény anyja egy vad Pistát kap négy év múlva vissza az ő Attilája helyett. Lett volna „bátyánk, Attila”, ha nincs ez az „öcsénk, Pista”? Vagy a mélyben csak így születet költészet? Költészet, annyi mint megháborodás? Vagy felháborodás? Mi ellen, ki ellen? Világ ellen? És hol van a világ?

„A tócsa finoman bolyhos a portól.” És most megint olyan korban élünk, amikor csak verset volna szabad olvasni.

Segíts, édes Pista!

Kocsis L. Mihály

Párválasztás detektívekkel

New Yorkban egyre több egyedülálló személy fogad fel detektívet, hogy ellenőriztesse potenciális jövendőbelijét. Vincent Parcos Bizalmas Nyomozóirodája tavaly már 100–150 nyomozást hajtott végre házassodni szándékozó magányosok megrendelésére.

Parco egyik ügyfele, egy fiatal nő egy üzletember után nyomoztatott, akivel már hónapok óta járt együtt. „Már körülbelül nyolc hónapja jártam együtt vele – mondja a hölgy –, de valami büzlött nekem a srác körül. Sosem hívott meg a lakására.” Kiderült, hogy a férfi nős volt, és a feleségével élt együtt. Parco szerint magányos ügyfelei sokszor ellenőriztetik szerelmi partnerüket, akivel már hónapok óta járnak, sőt nem egyszer együtt is laknak, mert valamit gyanítanak. Egy átlagos megbízás 500–1000 dollárba kerül. Előfordul, hogy valaki azért fordul Parco irodájához, mert találkoznia kell valakivel, és ötletet kér, hogy hogyan közelítse meg az illetőt. Larry Webb, a 47 ország nyomozóit tömörítő Detektív Világszövetség elnöke szerint világméretű jelenség lett, hogy egyedülállók más egyedülállók után szaglászhatnak. A fő ok az AIDS. „Az emberek nagyon óvatosak, nem akarnak akárkivel járni. Sokan azért nyomoztatnak, mert nem tudják, ki az, akivel járnak. Ez világméretű tendencia, és egyre erősödik” – teszi hozzá.

Az ügyfelek általában azt akarják tudni – mondja a Parco detektív cég társtulajdonosa, Joanne Kunda –, hogy a választottjuk hova jár, kivel van, milyen ruhát hord, kivel találkozik, kit hív a lakására. A cég egy másik nyomozója, Irwin Blye szerint az emberek azért nyomoztatnak, mert megváltozott az életmód, és ma már nem tudni a társról azt, amit régebben olyan egyszerűen ki lehetett deríteni. „Évekkel ezelőtt az ember a választottját elvitte a családjához. Ma az ember nem ismeri mindenkinek a családját és a barátait. Ezért aztán több a rejtély. Sokszor még az együttélők sem ismerik egymás múltját. Előfordul persze, hogy valaki rossz szándékkal akar nyomoztatni. „Egyszer megjelent nálam egy hapsi egy pomómagazinnal – meséli a nyomozó –, és azt akarta, hogy derítsem ki: kicsoda az a két nő, akinek a fényképe benne volt a lapban. Volt valami a pasasban, ami miatt félteni kezdtem ezeket a nőket, és csak annyit mondtam neki, hogy nem tudok segíteni.”

Nagy kérdés, hogy az ilyen detektívek legális módszerekkel gyűjtik-e az információt a megrendelőknek. Blye detektív szerint aggodalomra semmi ok. „Ha megadnak nekem egy nevet, akkor már rengeteg dolgot lehet megtudni a különféle adattárakból, legálisan. Ha mégsem elég az adat, van egy menstváram, a pincérek.

500 kalóriáért 10 óra lovaglás... Harc a vonalakért

A férfiak nem mindenkor és nem mindenütt tekintették eszményinek a karcsú, sudár nőt. Egy, a 18. századból származó disznóbőr kötésű könyvecské elsárgult lapjai elárulják, hogy a „kisasszonyok sírásra fakadtak, ha alakjukat karcsúnak és hajlékonyan” mondták. Azóia persze sok esztendő telt el, a biedermeier, a barokk kiduzzadó vonalai, a szoknya alatt a csípő körül párnákkal testesített roppant méretű popó, az úgymond „párizsi hátsó” után a gyengébb nem mindig visszatért a sudár vonalak eszményéhez. Ma bevallva vagy titkolva ehhez igazodnak a férfiaknak tetszeni vágyó nők, hajadonok, leányok.

Olly és Rolf Kunze több mint hat éve megjelent hasznos könyvecskéje „A szépség iskolája” ehhez az örök igazodáshoz nyújt tanulságos útmutatást. Erdemes néhány gondolatot idézni egyelőre az életvitellel kapcsolatban.

Mindannak, amit eddig fogyasztott, csak a felét egye: a jövőben a sertécsülöknek csak a felét, két szelet torta helyett csak egyet, a kávéjába kevesebb cukrot tegyen és este négy – pláne több! – pohár sör helyett tartós megoldásként legfeljebb kettőt. És kiegészítésként még egy recept: lassabban egyék! Mennél komótosabban fogyasztja el az ételeket és italokat, annál hamarabb csillapítja éhségét és szomjúságát. Nagy mennyiségű táplálék hirtelen felvétele gyomortágulást okoz. Ezért a gyomrát szoktassa kisebb porciókhoz. Persze ilyenkor is ügyeljünk rá, hogy ne nyeljen túl sok kalóriát. Egy csésze édesítetlen tea nem tartalmaz egyetlen kalóriát sem. Ha étkezése előtt ilyet iszik, máris valamennyire megtöltötte a gyomrát, csökkentette az étvágyát. A három fő étkezés előtt fogyasszon kalóriaszegény táplálékot: gyümölcsöt, egy paradicsomot vagy egy friss répát – mindig az évszaknak megfelelően!

Talán azt is meg tudja tenni, hogy egyik másik napon bizonyos ételleket egyszerűen kihagy – ne legyen az étrendjében naponta burgonya, frissen sült, édesség. Vagy így: sült helyett szárnyas vagy hal, zsíros sajt helyett túró, puding helyett gyümölcs.

Ezeknek az alapvető szabályoknak a segítségével naponként 800–1000 kalóriát takarít meg naponta, s ezzel többé-kevésbé elviselhető módon, apránként leadja felesleges kilóit. Persze nem hagyhatja figyelmen kívül a mozgást sem, jóllehet mindjárt következik az ellenvetése: a testi mozgás nem sokat használ, ha az ember fogyni akar! Bizonyos értelemben igaz is van. Ahhoz, hogy valaki 500 gramm zsírt leadjon vagy 10 órát kell vágatában lovagolnia, vagy 15 órát táncolnia, vagy 110 kilométert futnia, vagy 230 kilométert sétálnia.

Azért nehogy eleve feladják! Ha szerényebb teljesítményekkel is, mozgás nélkül nem megy... Jövő héten kalóriatáblázatot és diétás tanácsot olvashatnak rovatunkban.

– takács –

Számoljunk tízig!

Gondolom, nagyon sokan észreveték és érzékelik, hogy egy ideje szinte valamennyien idegesebbek vagyunk a „normálisnál”, olykor önmagunk sem tudjuk megmagyarázni, miért úgy reagálunk, ahogyan, s még az sem ritka, hogy oktan viselkedésünk miatt lelkiismeret-furdalást sem érzünk, hanem egyetlen vállrándítással elintézzük a dolgot. Ugye, milyen rosszul esik, ha a gondok terhe alatt roskadozva, romos állapotba kerülve munkatársaink, családtagjaink nem hallgatják végig panaszainkat, hogy legalább a kimondott szavak könnyítene a lelkünkön.

No, és mi végighallgatjuk a másikat? Az ő kesergése közepette nem igyekszünk valami fontos teendőt találni magunknak? Vagy nem védekezünk tán tudat alatt a szívszorító monológoktól regénybe, újságba „bújva” menekülni, azt távol tartani magunktól? Hát, dehogynem. Sőt, ők is és mi is oly sokszor türelmetlenül leintjük egymást a „van nekem is éppen elég bajom” magyarázattal. Ugy látom, e tünetek nemcsak a magánéletben, hanem a közéletben is föllelhetőek.

Véletlenül sem szeretnék olyan látszatot teremteni, hogy mindezt egyszerűen megoldhatjuk, egyszerűen leletünk ellene orvosságot, csak éppen folyamatosan kell analizálnunk önmagunkat, viselkedésünket, reakcióinkat, s mondjuk az empátiáról és a toleranciáról nemcsak papolnunk kell, hanem beiktatni az életünkbe. Hát nem ilyen egyszerű az egész.

Vagy talán ennél is egyszerűbb? Legalábbis ami a kezdeteket és a hétköznapokat illeti? Talán igen...

A következő „recept” ősi, amit annyiszor, felfedeztünk már. Legutóbb egy társaságban két középkorú asszony beszélgetéséből is erre jöttem rá. Az egyik hölgy már a válást is emlegette, miközben megromlott családi életüket ecsetelte. Mondta, szinte megállás nélkül mondta sirámain, amiből – leegyszerűsítve – világosan kitűnt, hogy egyikük tizenkilenc, másikuk egy híján húsz. Mire a barátónő elmondta, hogy egy-két évvel ezelőtt hasonló hadiállapotok dúltak náluk is. Amikor már tarthatatlannak tűnt a helyzet, próbáképpen bevezették a válaszolások, az egymás dolgaira való reagálás előtt a „számoljunk tízig-et”. „Ez nálunk annyira bevált, hogy egy idő után megszűntek a mindennapos veszekedések, s mindkettőnknek egyre jobb lett a közérzete, nem szólva a gyerekekről.” Azt is elmondta, hogy egyértelműen úgy vélekedik, mindketten derekasan viselkedtek, bár nem volt könnyű az első időben. S most már egészen természetes ez a viselkedés, s így mindketten könnyebben viselik a munkahelyi terheket, a sok munkát és a kevés pénz beosztását. Szóval mindent. S azt is elmondta, hogy végre sikerült megszabadulnia attól a nyomzó komplexustól, hogy ő voltaképpen egy gonosz ember. Azóta? Egészen másként látja a világot, elmúltak a gyötrelmes fejfájásai, noha gondjai(k) nem szűntek meg.

S mit mondott Diderot? „A derű csakis a derék ember lelkében lakozik; a gonosz ember lelkében éjszaka van.”

V. Horváth Mária

Bayer Béla

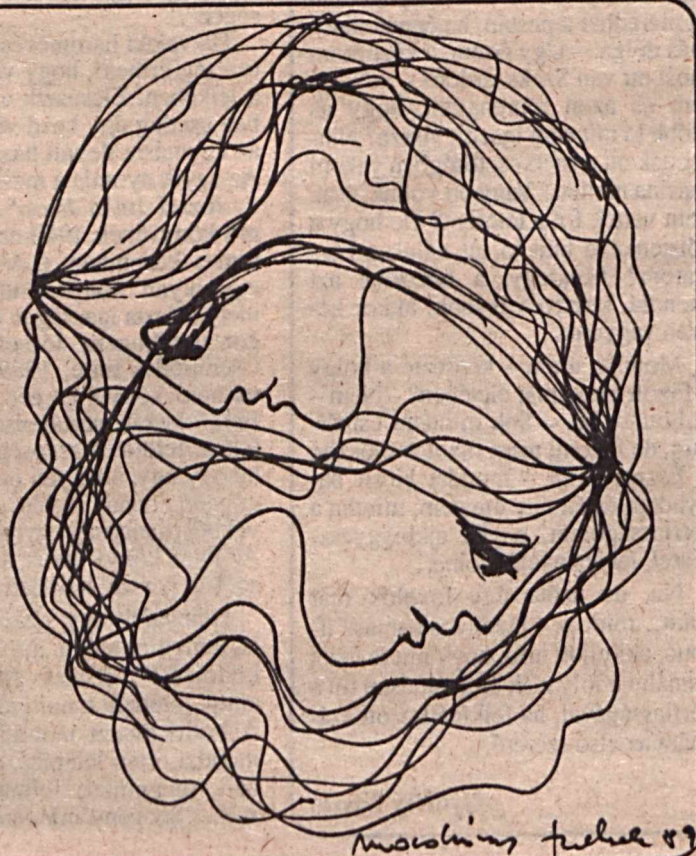
Gyermekkrisztusok ígéretével

Jöttek, kart karba fűzve –,
gyöngyházhomlokú hajnalon.
Kibontott hajatokkal babrál a szél,
kacajotoktól részegül a reggel.
Frissek vagytok, akár az illanó szeretők,
s mert szemetekbe a csillag hálni jár,
tűzel a tekintet.

Jöttek földetlen arccal, tudva, nem kár a szó,
nem kár a szerelem, hogy a körülményeket okolni
felesleges, hisz csak röptében születik a lélek,
s csak tárgyak viselnek elvont jelentést.

Jöttek teremtetésekre büszkén,
mint angyalarcú anyám egykoron.
Öleitekben tűzhelynyi fészkek,
gyermekkrisztusok ígérete.

Úgy jöttek ringón, jambikusan,
oldódik csókotoktól tér, idő,
ölelések számúzi a halált,
a fejfák rettenetét, hogy arcotokban
végül, önmagunkra leljünk.

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ 8.05: Hangszemle. 8.20: A hét zeneműve – Schumann: I. (Tavaszi) szimfónia. 8.50: A hét költője: Zoltán. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Hagományápolók. 11.36: Szobotka Tibor novelláiból. 12.40: Rólunk van szó! 12.45: Háznak tája – A Falurádió műsora. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Bioritmus. 14.25: Egy lélegzetnyi oxigén. 14.35: Filmmzene. 15.00: Most jelent meg – Világírodalmi könyvszemle. 15.30: A kolónia krónikája. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: A fonótól a táncig. 16.30: Nyitnikék – Kisiskolások műsora. 17.00: Eco-mix – Gazdasági műsor. 17.30: Beszélgetés zenéről – 79. rész. 17.50: A költészetről – Csorba Győző versei. 17.55: Ipargazdák. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.30: Esti magazin. 19.15: Sportvilág. 19.25: Gyermekkönyv-hét. 19.35: A Musica Antiqua Hungarica együttes játszik. 19.45: Tőlünk kezdhetjük! – A Rádióklub szilveszteri műsora 1988. közben. 22.00: Hírvilág. 23.01: Petíció – Nagy Bandó András műsora. 23.45: Népfeldolgozások gitáron.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben: Filmszerepek. 9.05: Irodalmi világljárás – A Szentföld. 9.35: Népszerű zenei műsorok hangszerekkel. 10.00: Magyarán szólva. 10.15: A heavy metal kedvelőinek. 11.05: Hogy tetszik lenni? – Nyugdíjasok műsora. 11.35: Barlay Zsuzsa operettfelvételeiből. 12.10: Nóták. 12.53: Kis magyar néprajz. 13.05: Slágerműzeum. 14.00: Kettőtől ötig... 17.05: Kölyök-rádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Vissza... – Válogatás ifjúsági műsorokból. 19.35: A hanglemzéstől könnyűzenei újdonságaitól. 20.00: Zeneközvetlen. 21.05: A Rádió Dalszínháza – Angot asszony lánya. 22.47: Verbunkos-muzsika. 23.10: Sporthíradó. 23.20-0.14: Sztrák éjszakája.

BARTÓFI RÁDIÓ 9.10: Alföldy Boruss Csilla orgonahangversenye a Mátyas templomban. 10.15: A Reneszánsz Rézfúvós Együttes régi zenefelvételeiből. 10.30: Operába hívogató. 11.01: Zenei történeti értéktár. 12.05: Kamarazene. 13.00: Toll és mikrofon – Válogatás az elmúlt hét irodalmi műsorából. 14.00: Bach-művek. 15.02: Richard Strauss: Arabella. 17.37: A kamarazene kedvelőinek. 18.30: Törd a fejed! 18.45: Utazás Matériába. 19.05: Follow me! – Angol társalgás kezdőknek. 19.20: Kommt mit! – Alapfokú német társalgás. 19.35: Kapcsoljuk a Magyar Állami Operaházat. közben: kb. 20.15: Barátom, a vak – Bródy Sándor novellája. kb. 21.30: Kompakt-lemezeinkből. kb. 22.33: Magyar zeneszerzők. 23.29: A hét zeneműve – Schumann: I. (Tavaszi) szimfónia.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarítások, műsorismertetés, napi kalendárium, zene 8.00: Hírek 8.10: Élő egyház 9.00: Hírek 9.10: Földközvetlen 9.40: Nyugati folyóiratszema 10.00: Hírek 10.10: Zene-szó 10.40: Nyitott szemmel 10.50: Nyugati levél 11.00: Hírek 11.10: Protestáns világ 11.40: Irodalmi műsor 12.00: Déli hangszó-Hírek 12.10: Múlt idő, jelen idő 13.00: A Mai nap és műsorismertetés 13.25: A munka világa 13.50: Nyugati levél 14.00: Hírek 14.10: Zene-szó 14.40: Hobby 14.50: Párizsi magyar figyelő 15.00: Hírek, műsorismertetés-Délutáni rendezvény 16.00: Hírek 16.10: Múlt idő, jelen idő 17.00: Hírek, műsorismertetés 17.10: Forgószínpad 17.45: Nemzetközi sajtószemle 18.00: Hírek, magyar- és világhíradó 18.40: Irodalmi műsor 19.00: Hírek 19.10: Periszkóp 19.40: Figyelő 20.00: Hírek, magyar- és világhíradó 20.40: Kelet-európai szemle 20.50: Magyar lapokból idézünk 21.00: Hírek, műsorismertetés 21.10: Forgószínpad 21.45: Nemzetközi sajtószemle 22.00: A Mai nap késő esti kiadása 22.30: Zene-szó 23.00: Hírek 23.10: Periszkóp 23.40: Figyelő 24.00: Hírek 0.10: Nemzetközi sajtószemle 0.25: Kelet-európai szemle 0.35: Magyar lapokból idézünk 0.45: Műsorzárás

TV 9.00: Képpújság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Életfogytiglan – Ausztrál kalandfilmsorozat. 10.45: A HÉT. 11.45: Delta. 12.10: Képpújság. 16.15: Hírek. 16.20: Déli videóújság. 16.30: Stír. 16.35: Három nap tévé-műsora. 16.45: Hónapsoroló. 17.20: Emma és a nagypapa. Angol ismeretterjesztő sorozat. 17.35: Szám-adás. 17.50: Olvasatok minden nap! 17.55: Kalendárium 1989. 18.40: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Új cím-cím. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Zsarumelő. 21.20: Panoráma. 22.05: Reklám. 22.10: „Nekem mindig szerencsém volt...” 22.50: Híradó 3.

TV 12.00: Képpújság. 17.15: TV2. 17.45: Bum!!! 18.00: Hétfőn hatkor. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 20.00: Körzeti tévéstudiók műsora. 20.55: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Telesport. Kb. 23.00: TV2 Napzárta.

RTL PLUS 6.00: Halló Európa – Jó reggelt Németország. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Teletűk. 11.00: New York órangyala. 11.45: Rendőrségi jelentés. 12.05: A kalapács. 12.30: Komolyzenei délidőben. 13.00: Teletűk. 13.30: Kaliforniai klán. Családsorozat. 14.15: A Springfieldek története.

Családsorozat. 15.00: Csaló csaló ellen. Krimisorozat. 15.45: Üzleti hírek. 16.00: Ketten a szolgálatból. Krimisorozat. 16.30: A hatmillió dolláros férfi. Akciófilm-sorozat. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk. 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 18.00: Baretta. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Airwolf. Akciófilm-sorozat. 20.15: A főnök. Krimisorozat. 21.10: A vad zombi party. Hátborzongató amerikai vígjáték. 22.45: Hírek. 22.50: Kult-Tour. 23.00: Kulturális magazin. 23.30: Férfimagazin. 0.10: Pankráció. 0.45: Airwolf. 1.30: Aerobic. 1.35: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL 7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 7.58: Időjárás-jelentés. 8.00: Egyveleg: Könyvzenei koncertek, klipek, filmek. 14.30: Forró drót. Könyvzenei show angolul és németül. 15.30: Nino Firetto zenés kívánságműsora. 16.30: Hullámhosszon. Élő telefonos zenés vetélkedő. 18.30: Off the Wall. Hírek. A rock-, a pop- és a divatvilágból. 19.30: Időjárás. A tavalyi év sorozataiból. 20.00: Turistamagazin. Utajánlatok, üdülőhely-ismertetés németül. 20.30: Utazás Indiába. Keith Adams útifilmsorozat. 21.00: Túlélés. Ma: Az eső jönni fog Kenyában. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Vadvilág. Természetfilm-sorozat. 22.40: Thaiföldi panoráma. 23.10: A szivárvány nyomában. Törzsi szokások Ausztráliában. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: 100-as európai slágerlista. 1.20: Időjárás. A tavalyi sorozatokból. 1.50: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5 16.05: Hírek. 16.13: 7-ről 7-re. 17.10: Esély a daloknak. Varieté. 17.30: Konyhatükök. Michel Oliver receptjei. 18.00: Számok és betűk. Játékos vetélkedő. 18.20: Világ a felhők között. Gyermekműsor. 19.00: Állati rajongás. Kutyabarátok műsora. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillogó papiros. 20.00: Új Világ. Hírmagazin Kanadáról. 21.00: Thalassa: Tengeri magazin. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Gros Méchant Show. A TV5 Québec műsora. 23.30: Felszabadulás. Dokumentumfilm-sorozat Belgium 1944-ben történt felszabadulásáról. 0.30: Műsorzárás.

SATI 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közkórház. Családsorozat. 9.20: Konyhatündéreknek. 9.30: Műsorlevezet. 9.35: Szomszédok. Családsorozat. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Mister Ed. Vigjátéksorozat. 10.30: Tenisz. 12.25: Szerencsekerék. 13.00: Tévétársaság. 14.00: Műsorlevezet. 14.05: Pixi az égi kakukkfészkekben. Rajzfilmsorozat. 14.30: Háztartási ötletek. Horoszkóp. 14.40: Közkórház. Családsorozat. 15.30: Boldog napok. Családsorozat. 15.55: Az arany lóvész. 16.05: Daniel Boone. Westerműsor. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. Családsorozat. 17.45: Műsorlevezet. 17.50: Carson és Carson. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Mississipp. Krimisorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Hunter. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Bobby gróf édes élete. Osztrák filmvígjáték. 23.10: Hírek. Sport. Időjárás. 23.20: Hírek. Szorik. Magazin. 0.00: Vallásos szemzöngéből. 0.05: Műsorlevezet.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az idegölő alberlő. 9.30: Osztrák képek. 9.55: Akkoriban. 10.00: Iskolatév. 10.30: A kicsi kocsi Monte Carlóba tart – Amerikai film. 12.15: Tisztelt ház. 13.15: Hírek. 13.20: Jogi esetek. 13.50: Heti körkép. 14.15: Batman. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Kum Kum. 16.00: An-tan-tórus. 16.20: Mini zsinpad. 16.30: Vif-zack. 16.55: Mini tudósítás. 17.10: Janna. 17.35: Mini tudósítás. 17.55: Kérek még egy történetet. 18.00: Mi. 18.30: Jack Clementi – Krimisorozat. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Hétfői sport. 21.15: Miami bűn – Krimisorozat. 22.00: Oldalpillanások. 22.10: Leleplezések. 23.10: Nőtől nőnek. 0.10: Hírek. 2. műsor: 14.50: Művészelixon. 15.00: Sport. 17.00: Európai egyetemek. 17.30: Hársfa utca. 18.00: Az idegölő alberlő. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Két müncheni Hamburgban. 21.15: Schilling. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Albáni benyomások. 23.25: Éjszakai stúdió. 0.25: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Alíz a rajzok földjén. 8.45: Szervuszatok, kíváncsiak. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztottak – Nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. 16.30: Magyar hírek. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Oktatóműsor. 18.05: számok és betűk. 18.25: Látókör. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.05: Drámaest. 21.05: Komolyzenei műsor. 21.50: Tv-napló III. 22.10: Angol nyelvű hírek. 22.15: Éjszakai program. 22.15: Hírek. 0.20: A keddi műsor ismertetése. 2. műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: Tv-naptár. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.15: A sport világa. 19.30: Tv-napló. 20.00: Bizonyítékok. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Kis koncert. 21.15: Véletlen partnerek. 22.10: Dokumentumest. 23.40: A keddi műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

Nyílt levél a Népszabadság főszerkesztőjéhez IV.

Kárpátaljáról a hitelesség, a szakmai tisztesség védelmében

Kerülőutakra kényszerített érvek

Leszámolván a szitty-magyarokkal, Fekete Sándor harcra rohant, hogy leszámoljon egy tollal a szibériai Petőfi legendával. Hogy ezt miképp teszi az olvasó már erről meggyőződhetett. Fekete S. abból indul ki, hogy a fő rossz, akivel le kell számolnia legfőképp Morvai Ferenc. Mennyire sajnálatosak az erőlködései, nem nehéz meggyőződni arról, hogy Morvai Ferenc nem tulajdonít magának semmilyen tudományos hőstettet. Az egyik televíziós interjúban közölte a magyar televízió nézőivel, hogy ő nem antropológus és teljes mértékben rábízta magát Magyarországra, USA, SZSZSZR, tudósainak hatásköri illetékességére és lelkiismeretességére, akik kategorikus kijelentést tettek arról, hogy a barguzini temető 7. helyszám alatti sírban feltárt emberi maradványok Petőfi Sándoré, a magyar nép nagy fiáé, költő-forradalmáré, és senki másé. Hogy mi változik meg a nemzetközi antropológiai expedíció szakvéleményében attól, hogy valaki, legyen az akár egy szavahihető ember, alaptalanul tagadja ezeket a szakvéleményeket, nem illő módszerekkel vitatja ezeket.

Állítsuk szembe Fekete Sándor állásfoglalását Petőfi szibériai titkának megfejtésében különböző időpontokban. Előtte van két cikk, amely egymásután jelent meg az Új Tükör c. újságban, mégpedig 1989. június 19-én és 26-án N 25, 26, közös cím alatt. Az említett cikkek szerzője Fekete Sándor. Ezek a cikkek sokak számára érdekesek. Szembetűnő a szerző önképződménye. Boldoggá tette olvasóit azzal, hogy ő, az ő szavaival elmondva:

„1947-ben, 20 éves koromban jelentek meg első dolgozataim Petőfiről és a magyar 48-ról az akkori Valóságban. Kimondani is kínos negyvenegy éve üzöm ezt az ipart.”

De felmerül a kérdés: mi köze van ennek Petőfi Sándor titka megfejtéséhez? Illetve mi köze van a nagy költő titka megfejtésének ahhoz a körülményhez, hogy a cikk szerzője bekapcsolódva a publikáció társszerzőjének védelmébe, kiadta a titkot, hogy őt is elérte a súlyos büntetés 1956-ban, mint fiatal huligánnak járó büntetés. Az ilyen tudományos viták a Fekete Sándor által szerkesztett újság oldalain arra a gondolatra vezetnek, hogy ő valójában iparral foglalkozik, nem pedig tudományos munkával.

Ezek a publikációk nem az általános mondanivalójukra hívták fel a figyelmet, hanem a megítélés módjára. Megpróbálván lebecsülni Petőfi titkait, szovjet kutatók érveit, a cikk szerzője szemtelenül, tapintatlanul ad kategorikus utasítást arra, hogy ne hitközzanak Illyés Gyula munkájára:

Ne bíbelődjenek azzal, hogy Illyés

mikor mit írt, mert Illyés nem vett részt a Petőfire oly végzetes csatában, s bár járt a helyszínen, az idevágó teljes irodalomnak legfeljebb töredékét tanulmányozta. Dienest se kutassák tovább, mert e kiváló tudós évtizedeket elt és munkába, s még ő sem olvas-ta el „az összes forrást”.

Nehéz megmondani, hogy mi történt e cikk szerzőjével 1985 óta, mikor kiadták az „Így élt a szabadságharc költője” ötödik kiadását (az ő könyve),

ahol így szólt: „Petőfi legszebb életrajzának szerzője Illyés Gyula” (Móra Könyvkiadó, 131 old.)

Most mikor volt igaza Fekete Sándornak? Amikor azt állította, hogy Illyés Gyula a Petőfi bibliográfia legszebb könyvének a szerzője, vagy akkor, amikor kioktatta Petőfi szibériai titkának szovjet kutatóit, hogy ne hitközzanak Illyés Gyulára Petőfi Sándorral kapcsolatban. Milyen alapon ócsárolja Dienest, aki szintén nem olvasott el mindent Petőfiről és ezért ő sem tekintély. Felmerül a kérdés: Nem Fekete Sándor véletlenül az egyetlen személy a világon, aki mindent tud Petőfi Sándorról?

Kétarcú Janussal találkozzunk mi – Fekete Sándorral – egy másik szituációban is. Íme, amit írt az említett „INKÁBB ÁSSANAK” cikkében:

„A költő halálának, eltűnésének teljes irodalma kiterítve sokkal több négyzetmétert tenne ki, mint a barguzini temető összes területe: könyörgök – ássanak! Vagy attól félnek, hogy az exhumálás megcáfolja teóriájukat és csúfságba esnek? Nem kell ettől tartani, nincs veszély; vagy egzakt módon be lehet bizonyítani, hogy a Szibériába hurcolt Petőfi holttestének maradványait lelték meg, s ez esetben minden eddigi csacska fejtegetésük feledésbe merül, s övök a világhírnév...”

(folytatjuk)

Oroszlány-körmök

Ez a csapat is jól muzsikál

Az Oroszlányi Bányász Sportklub labdarúgó szakosztályának vezető edzője Tornyai Barnabás, 1988 nyara óta. Az Oroszlány ekkor került fel az NB II-be, azóta sikert sikerre halmoznak, „döngetik” az élvonal kapuját.

– A csapat egészségének traumát okozott tavaly a Szombathely ellen elszívott vereség, ami miatt elúszott a felkerülés az élvonalba – mondta az edző. Abban már egyáltalán nem vagyok biztos, hogy az egyesületet irányítók is katasztrófaként élték meg ezt az eseményt. Természetesen, jelenleg óriási öröm Oroszlányban labdarúgó edzőnek lenni, hiszen tavaly csapatunknak a bentmaradás volt a célkitűzés és azt az elvárást többszörösen túlteljesítettük – mondta Tornyai Barnabás.

– Hallottunk arról, hogy a nyáron meg akart válni egyesületétől. Mi ebben az igazság?

– Valóban, megkeresett Bicskei Bertalan szövetségi kapitány, hogy legyen a válogatottnál pályaedző, valamint két NB I-es és öt NB II-es csapat tett ajánlatot vezető edzői posztra. Kértem magamtól egy évet, hogy kívülről tanuljam az élvonalbeli labdarúgás légkörét, és az is érdekelt, hogy mire leszek képes Oroszlányban, a második évben. Még a sajtó hasábjain is az jelent meg, hogy az OBSK teljesítménye egyszeri kiugrás volt és ez megismételhetetlen, szerencsés év volt mindössze.

– Ezek után mégis maradtál. Azonkívül, hogy önmagad előtt is bizonyítani akartál, mi marasztalt még?

Ősz vége a medencében

Fradi-fiaskó
Szentesen

Nincs már veretlen a vízilabda OB I-ben. A hétvégén befejeződött őszi idényben ugyanis elvesztette veretlenségét Szentesen a Ferencváros. A hetek óta jól szereplő, s ezzel a vidék legjobbjára címet kiérdemlő Szeged a fővárosban valósággal kiütötte a BVSC-t.

Eredmények: Szentes – Ferencváros 13–12, BVSC – Szeged 4–11, Szolnok – Tungsram 8–6, Tatabánya–Vasas 7–14, Ú. Dózsa – OSC 10–8, Bp. Spartacus – Eger 9–9.

Az állás

1. FTC	8	2	1	130–89	18
2. Ú. Dózsa	5	4	2	105–91	14
3. Szeged	6	2	3	92–95	14
4. Vasas	5	3	3	105–94	13
5. Szolnok	6	1	4	99–96	13
6. Bp. Spart.	4	4	3	112–98	12
7. Tungsram	5	1	5	108–107	11
8. Szentes	4	3	4	111–111	11
9. Eger	3	3	5	95–103	9
10. OSC	2	2	7	100–113	6
11. BVSC	3	–	8	85–105	6
12. Tatabánya	2	1	8	80–120	5

– Úgy kezdtük el ezt a bajnoki évet, hogy távozott csapatunkból a volt válogatott Kiss Sándor, a volt NB I-es Ambrus, Grósz és Papp. Velük „távozott” a csapattól tizenkilenc gól is! A szakosztály anyagi lehetősége nem tette lehetővé, hogy új játékosokat igazoljunk. Az igazság érdekében meg kell jegyeznem, hogy a Tatabányai Bányásztól három junior korú versenyzőt kaptunk.

– Ezek szerint csapatot építetek?

– Igen. Racionálisabb játékot követeltem meg, hiszen az idei évben csak a győzelmeknek van igazi értékük, mert a döntetlenek értéke degradálódott a tizenegyes rúgások megszűnésével.

– Azért panasza igazán nincs okod, az eredmények igazolnak!

– Mint az eddig lejátszott mérkőzések tanúsítják, elképzeléseim többnyire valóra váltak. Nagy öröm számomra, hogy a csapat győzelembe vetett hite, motíváltsága és jó közösségi szelleme nem tört meg. Jelenleg a második helyen állunk, mindössze két alkalommal szenvedtünk vereséget. Ez a két vereség is a kilencvenedik percben kapott gólokkal sújtott bennünket, bár ez nem mentesítő körülmény. Az érdekesség kedvéért hadd mondjam el, másfél év alatt (22 bajnoki mérkőzés!) még nem szenvedtünk vereséget hazai pályán.

– Berg Endre –

Both – vándorbot?

A Bp. Honvéd labdarúgó csapatának gyenge őszi szereplése miatt hetek óta terjednek a híresztelések, miszerint változások várhatók a szakosztály élén. Elsősorban Both József vezetőedző esetleges távozásáról beszélnek a stadionok környékén, s a szakember utódjaként Bicskei Bertalan szövetségi kapitány és Haász Sándor nevét említik a leggyakrabban.

Vasárnap, az MTK-VM – Ferencváros Magyar Kupa mérkőzésen már szinte tényként kezelték, hogy Both helyét Haász foglalja el. Mi az igazság?

– Eddig semmiféle döntést nem hoztunk, ezért csak cáfolni tudom a

Legyőzték Kaszparovot

A nyugati hírügynökségek szenzációként jelentik, hogy Garri Kaszparov szovjet sakkvilágbajnok vereséget szenvedett a brit Jonathan Speelman elleni mérkőzésén. A szigetországi nagymester a Londonban rendezett villámsakk Európa-bajnokság elődöntőjében győzte le 44 lépésben Kaszparovot, aki ráadásul a világos bábukat vezette. A szovjet sakkozónak az idén ez volt második veresége.

A nagy szökés

A vérebektől félttem

A londoni The Mail on Sunday riportere addig szorgoskodott, amíg sikerült szóra bírnia Nadia Comanecit, a Romániából Magyarországon és Ausztrián keresztül az Egyesült Államokba szökött egykori tornász világhírességet.

A 28 esztendőes Comaneci beszámolt arról, hogy kaliforniai barátja, Constantin Panit szervezte meg menekülését, s hogy minden a terveknek megfelelően sikerült. Szülei lakását a vele együtt szökökkel vasárnap este hagyta el Bukarestben, s egy bérelt gépkocsival jutottak el Temesvárra, azaz a román–magyar határ közelébe. Innen gyalog folytatták útjukat, hol sárban hol jeges utakon, ösvényeken jóval több mint 15 kilométert tettek meg. Heten voltak, gyalogos útjukat éjfél tájban kezdték, s a rendkívüli körülmények között hat órába telt, amíg elérték céljukat, s megpillantották a táblát, ami számukra egyértelműen vállalkozásuk sikerét bizonyította: magyar földre érkeztek. Útjuk során a legjobban

nem a határőröktől, hanem azok vad, betanított kutyáitól félték. Miközben a szökevények csoportja a határ felé tartott, Panit kocsijával szabályosan lépte át a határt, s magyar földön várta a nehéz úttól kimerült, de mégis boldog és elégedett honfitársait.

*

Nadia Comaneci New Yorkban az AP tudósítójának kérdéseire válaszolva ismételtén kifejtette: a szabadságot, a szabad életet óhajtotta és kereste, amikor az Egyesült Államokba utazott. Nem adott magyarázatot arra, hogy vajon New Yorkból korábban közölt terveire rácsafolva miért nem repült Miami-be, azt viszont nem cáfolta meg, hogy legközelebbi úticélja minden bizonnyal Florida, ott pedig Indianapolis, Houston vagy Orlando. Tudni kell: Indianapolis az Amerikai Torna Szövetség központja, Houstonban lakik egykori edzője, Károlyi Béla, azt viszont senki sem tudja, hogy Orlandóhoz ki vagy mi köti.

Vihar nélkül

Választottak a kajakosok

Nem véletlen, hogy sikersportágainkban remekül előkészítetten, pergen zajlanak le a közgyűlések, vélt és valós sérelmeiket félre tudják tenni és ... A jövőre koncentrálnak. Tizenegy órán át tanácskoztak a kajakosok, majd összeállt az új, az önálló szövetség elnöksége. Elnök: Dr. Boldizsár István. Alelnökök: Csernák Károly és Maurer Jenő. Főtitkár: Puleky András.

Kosárlabda NB I.

Felzárkózott
a Tungsram

Lejátszotta valamennyi külföldi túrája miatt elmaradt mérkőzését a Tungsram női együttese. A Megyeri úton 41–34-es féldő után magabiztosan győzték le a Bp. Spartacust, ezzel előugrottak a második helyre, és üldözőbe vehetik a BSE-t, amely egyébként mindkétszer diadalmaskodott ellenük. Ám a tanácsiaknak mégiscsak egy pont az előnyük, mert korábban odahaza vereséget szenvedtek az újonc Szekszárdtól.

Edberg és Becker a döntőben

1989. december 3. vasárnap–New Yorkban, a férfi teniszszők Mesterek Tornáján az elődöntőket játszották. Az első találkozó a svéd Stefan Edberg hatalmas küzdelemben, 7:6, 7:5 arányban győzte le a világranglista vezető csehszlovák Ivan Lendit. A másik mérkőzés is hasonlóan szoros eredménnyel zárult, a nyugatnémet Boris Becker 6:4, 6:4-re nyert az amerikai John McEnroe-val szemben.

A döntőben így újra az idei wimbledoni finálé két résztvevője, Edberg és Becker került egymással szembe.

A bajnokság állása:

1. BSE	11	1	843–736	23
2. Tungsram	10	2	989–804	22
3. SVSE	8	4	907–933	20
4. MTK-VM	7	5	948–892	19
5. Bp. Spart.	7	5	877–866	19
6. BEAC-Gép.	5	7	930–911	17
7. Szekszárd	4	8	777–890	16
8. Szarvas	4	8	834–855	16
9. Kecskemét	4	8	885–932	16
10. Pécs	–	12	799–942	12

Magyar Kupa Fradí-Vidi búcsúval

Mohács-Siófok 0-1 (0-0). Mohács, 1500 néző. V.: Lázin. **Mohács:** Lukács - Kófiás, Katona, Rumszauer, Reit - Becker, Gilitsch (Laczkovics), Kovács Z. (Martina) - Rattig, Hrotkó, Adi. **Siófok:** Horváth - Kolovics, Aczél, Szabó L., Szabó B. - Marozsán, Zsadányi, Meksz - Magyar, Czinyán (Freppán), Kirchmayer.

A hazaiak kezdtek jobban, a siófokiak az idegenben általában beváló gyors, néhány húzásos támadásra játszottak. Az itthon megszokotthoz képest elviselhetően változatos mezőnyjáték alakult ki - komolyabb gólhelyzet nélkül. A 19. percben - a már sokadik ügyes, jobboldali, rövidpasszos összjáték után - Rattig beadásából, a Kolovics szorításából először szabaduló Ali fejlehetett mintegy hat méterről, de a mohácsi gólszák egy ütemmel előbb ugrott fel, mint kellett volna, így kényszeredett felhőfejesével inkább felszabadított, mint veszélyeztetett.

A 42. percben ismét sikerült a mohácsiaknak gólhelyzetbe kerülniük, de a 11-es tájékán jó helyzetben lévő

Becker még ennél is jobbat akart, így az egyébként sikeres cseleivel csak azt érte el, hogy a siófokiak közbeavatkozhattak. Noha az NB I-esek valamivel gyorsabban szőtték akcióikat, egyáltalán nem mutatkozott meg az osztálykülönbség a két csapat között. A Duna-partiak az első játékrészben fölényben játszottak, csak nekik volt helyzetük.

A fordulás után valamivel a Siófok lett aktívabb: a középpályásaik közül a gólerős Marozsán és Zsadányi egyre többet vállalkozott. Ettől függetlenül továbbra is egyenrangú partner volt a Mohács, így mindenképpen váratlanul számított a Bányász vezető gólja, ami az 56. percben szemfülességnek, jó helyzetfelismerésének köszönhető. A csereként beállt Freppán csatázott a 16-os közelében az egyik hazai védővel eléggé ártatlan helyzetben, amikor mindketten elestek. A játékosok többsége mindkét oldalon sípszóra várt - nem tudni miért? - ha csak nem azért, mert a bíró eddig a szabályos szerelések közül is többet lefúj - Kolovics és

Kirchmayer azonban a kivételhez tartozott, az előbbi észrevette, hogy az utóbbi a középcsatár helyén védőjét megelőzve várja a labdát, ami jött is, és az egykori dömsödi játékosnak nem okozott gondot, hogy a kifutó kapust kicselezze és begurítsa a labdát. 0-1.

Vártuk, hogy minden-mindegy alapon kitámad a Mohács, de ebből csak verszegény mezőnyfölény alakult ki. Az egyetlen jól játszó Hrotkó változatlanul „megfűzte” a nálánál több fejjel is magasabb siófoki védőket, de hiányzott az igazi társ, aki ezeket a „forintos” labdákat megjátssza. Az egykori siófoki Adi szokta ezeket górra váltani, de régi csapattársai közül többen is ügyeltek rá, így az egész meccsen csak két-háromszor jutott levegőhöz. Az egyik után lőtt is, ám a kapus résen volt.

Elmaradt a meglepetés, a hazaiak hiába értek el a Balaton partján reményekre feljogosító 2-2-es döntetlent, nem kerültek a nyolc közé. Igaz, egyenrangú partnerek voltak mindvégig, s a visszafogottan, kottából játszó

Siófok győzelme, továbbjutása nem megerdemelt, de ez **sovány vigasz** a már a leendő ellenfelet váró lelkes mohácsiaknak.

- bégyé -

További mérkőzések: **MTK-Ferencváros** 3-0 (0-0). Hungária krt. 4000 néző. V. Huták. G.: Balogh G. (55. és 68. p.), Talapa (86. p.). **DunaújvárosD-ebrecen** 3-0 (0-0). Dunaújváros, 1200 néző. V. Plasek. G.: László (59. és 65. p.), Szabó (60. p.). **Debrecen Kinizsi-Ujpesti Dózsa** 0-0. **Debrecen**, 500 néző. V.: Vágner. **PMSC-Mádi Bányász** 0-0. Pécs, 2000 néző. V.: Stamler. **Rába ETO-Veszprém** 1-0 (0-0). Győr, 1500 néző. V.: Varga L. G.: Handel (76. p.). **Haladás-Bp. Honvéd** 2-2 (1-1). SKZombathely 3000 néző. V.: Bay. G.: Nagy (11. p.) Schäffer (33. p.), Elekes (57. p.), Fodor (87. p.). **Vác-Videoton** 1-0 (0-0). Vác, 1000 néző. G.: Oroszki (90. p.)

A Magyar Kupában a legjobb nyolc közé jutottak: MTK-VM, PMSC, Bp. Honvéd, Vác, Újpesti Dózsa, Rába ETO, Siófok, Dunaújváros.

Biztató előny a visszavágóra

Vasárnap zsúfolt nézőtér előtt került sor a Megyeri úti csarnokban a női Kupagyőztesek Európa Kupájában a magyar kupagyőztes Tungfram és a török bajnokság harmadik helyén álló Galatasaray első mérkőzésére, amelynek téje a legjobb nyolc közé jutás. A találkozó végig az újpesti csapat fölényében zajlott.

A Tungfram, amely három válogatott játékosának vezényletével ideiglenesen a legjobb játékosát nyújtotta, 49 perc alatt játszavészteség nélkül győzte le a török ellenfelét, s olyan előnyt szerzett, hogy az egy hét múlva az Istanbuli visszavágón mindössze 26 pontot kell elérnie, vagy egy játszmát megnyernie a továbbjutáshoz. Az első játszmát a vendégek kezdték jobban, 6-1-re és 7-3-ra is vezettek, ám a magyar csapat fokozatosan átvette a játék irányítását és 9-9 után elhúzott. 13-13-nál még beírta a Tungframot a török együttes, de jó hajrával a hazaiak nyerték a játszmát.

A második játékrészben magára talált a magyar kupagyőztes, 11-4-ig sorozatosan szerezte pontjait, ezután néhány perces török játék következett, de ez kevés volt a fordítás klerószakolásához. A befejező játékrészben már oly nagy volt a Tungfram fölénye, hogy a vendégek 10-0-nál érték el első pontjukat...

Tungfram SC - Galatasaray (török) 3-0 (13, 8, 4). Megyeri út, 400 néző, vezette: Gröschel (NSZK) és Békési (magyar). A Tungfram együtteséből Vargáné, Szitankó, Zubovics és Lengyel játszott kitűnően. A török együttesből a kapitány Top, a csehszlovák idegenlégiós Breznenová és a balkézes Kilic játéka érdemel dicséretet.

Az itthoniak csak ennyit tudnak

Újabb vereség - búcsú a középdöntőtől

A dániai női kézilabda világbajnoki selejtező tornán a B-csoportban felborult a papírforma, így az ország hatodik legnagyobb városában, Randersban lejátszott Magyarországnak - NDK mérkőzésnek az előzetes várakozással ellentétben nem az első hely megszerzése, hanem a kiesés elkerülése volt a tétje! Nagy meglepetésre ugyanis mindkét együttesnek számolnia kellett azzal, hogy kedvezőtlen eredmény esetén keddtől csak a 13-16. helyért folytathatja a csatározásokat, s ezzel három játéknappal búcsút inthet a jövő évi világbajnokságnak...

A korábbi évek világversenyein többször is döntetlenre (17-17 - 1982. „A” VB, 14-14 - 1986. „A” VB, 19-19 - 1987. „B” VB) mérkőzött a két válogatott, ám a mérleg nyelve mégis a keletnémetek felé billent, hiszen a négy évvel ezelőtti selejtező, akkor még „B” VB, döntőjében 25-18-ra győztek.

A vasárnapi találkozón csak az első

félidőben éltek a magyar remények, utána az NDK különösebb megerőltetés nélkül biztosan nyert. A magyar válogatott csoportjában csak negyedik lett, nem jutott be a legjobb 12 közé, s ezzel minden idők eddigi legnagyobb kudarcát kénytelen elkönyvelni.

NDK-Magyarország 26-21 (14-10)

Randers, 800 néző. V.: Vujnovics, Banjanin (mindkettő jugoszláv) NDK: Zschau-B. Wagner 1, Urbanke 4/3, Kröger 3, Stein 3, Mühlner 3, Fittinger 2. Cserék: Stollitz (kapus), S. Wagner 5, Teuschel 2, Gruner 3, Dombrowski. Magyarország: Szabó H. - Szilágyi 3, Kökény 3, Kocsis 2, Erdős 6/3, Dörner 3, Kovács 1. Cserék: Hoffman (kapus), Horváth I., Bocsiné, Szabó E. 1., Szántó 2, hétméteresek: 4/3, illetve 4/3.

A második játékrészben, amikor többnyire a mozgékony, alacsony természetű játékosok védekeztek a magyaroknál, az első tíz perc alatt csak Ko-

csis lőtt egy akciót, Erdős pedig két hetes-gólt, de ezzel is még 16-13 volt az állás - természetesen az NDK javára. Ugyan még szorosabb is lehetett volna az eredmény, de a 40. percben, kritikus pillanatban az egyébként jól játszó, a büntetőket biztosan értékesítő Erdős nem vállalta el az újabb hétméteres lövését. Kocsis pedig kihagyta azt, így 16-14 helyett 17-13 lett, mert az ellentámadást Mühlner góllal fejezte be. Ezt követően már csak a kapkodás, a rohanás jellemezte az önbizalomhiányban szenvedő csapat játékát, s ennek nem is lehetett más vége, mint súlyos vereség.

A tartalékos, legjobbjai közül többeket nélkülöző magyar válogatott csak az első 25 percben bizonyult egyenrangú vetélytársnak, utána szinte végig az történt, amit a németek elgondoltak. Erdősök végül is úgy maradtak alul, hogy esélyük sem volt a győzelem kiharcolására. Jók: Stollitz, S. Wagner, Krüger, illetve Horváth I.

TOTÓ

1. VfB Stuttgart - 1. FC Köln	1
2. Düsseldorf - Bremen	1
3. Wattenscheid - Stuttgarter Kickers	1
4. Freiburg - Blau-Weiss 90	2
5. Cesena - Internazionale	2
6. Cremonese - Juventus	X
7. Fiorentina - Roma	2
8. Lazio - Bari	X
9. Barletta - Avellino	2
10. Como - Reggina	X
11. Padova - Messina	1
12. Pescara - Cagliari	X
13. Cosenza - Pisa	2
plusz 1:	
14. Lecce - Sampdoria	X

Ónodi bravúrja Stuttgartban

Az októberi torna vb színhelyén, a stuttgarti Hanns-Martin-Schleyer Halléban ezen a hétfőn ismét tornászok adtak egymásnak randevút. A hagyományos DTB Kupán a női összetett verseny meglepetéssel és egyben magyar bravúrral zárult. A csak szabadon választott gyakorlatból álló küzdelemben a 15 éves békéscsabai Ónodi Henrietta a világbajnok Lascsenovát megelőzve győzött. (A győztes pénzdíja 10 000 márka.) A hírügynökségi jelentések szerint a verseny ott dőlt a felemás-

korlát Európa-bajnoknőjének a javára, hogy Lascsenova talajon hibázott a dupla szaltójában.

Nők. Összetett:

1. Ónodi Henrietta 39 525, 2. Lascsenova (szovjet) 39 425, 3. Wielgoss (NDK-beli) 39 188, 4. Zmeskal (amerikai) 38 995, 5. Scherr (amerikai) 38 976, 6. Hesse (NDK-beli) 38 663.

A verseny egyébként második állomása volt az új rendszerű világkupának, melynek döntőjére jövő októberben kerül sor.

Köszöntjük

BORBÁLA

nevű olvasóinkat

Borbála a görög eredetű Barbara megmagyarosodott alakja. A görög név voltaképpen hangutánzó jellegű, gúnyolódó közszó volt: azokra az idegenekre alkalmazták – mintegy a számukra érthetetlen nyelvéket utánozva, kifigurázva –, akiket nem értettek meg: mint ahogy azt mondjuk karattyol, habatol, dadog. A görög Barbara – amely azonos eredetű a barbár közszóval – egyszerűen annyit jelentett: idegen, külföldi nő.

A Nép két: 7.14 órákor
nyugszik: 15.55 órákor

A Hold két: 11.32 órákor
nyugszik: 21.56 órákor

Ködös, hideg idő

Erős felhősödés várható. Reggelre sokfelé keletkezik zúzmarás köd, melynek nagy része napközben is megmarad. Valószínű már csak kevés helyen lesz napstípus. Esetleg hószállingózás is előfordul. A szél gyöngye vagy mérsékelt lesz. A hőmérséklet -5, -10 fokig süllyed, kora délután a ködös helyeken -5, másutt fagypontra körül várható.

A falusi turizmus

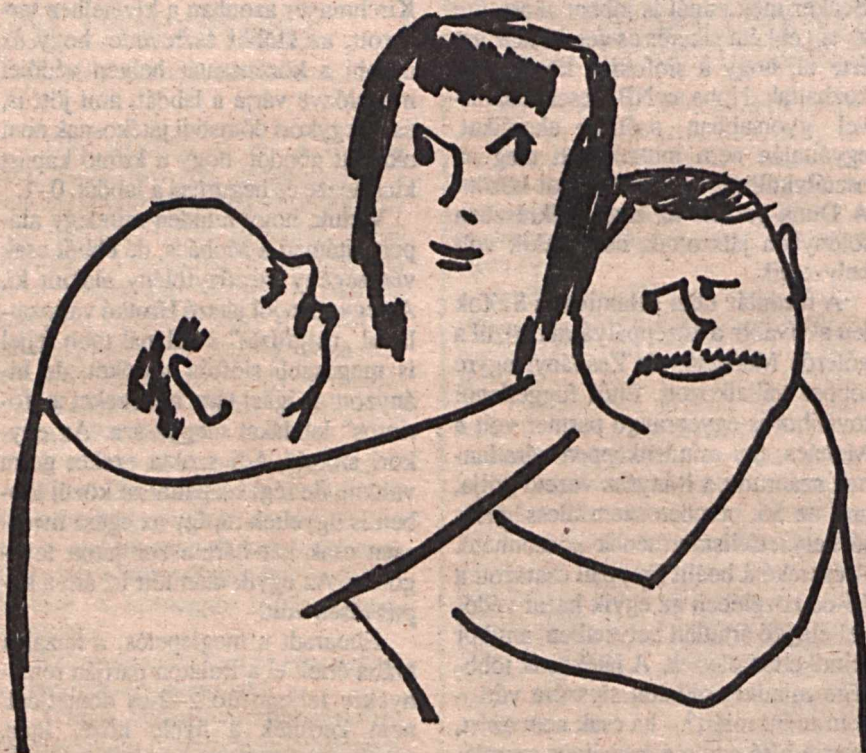
Adómentes a falusi turizmusból származó jövedelem, ha nem haladja meg az évi 300 ezer forintot és a vendégfogadásra kiadott ágyak száma nem több a jogszabályban meghatározottnál. Ezt a falusi vendégfogadók balatonföldvári első országos fórumán jelentette be Csáky Csaba, a Magyar Falusi Vendégfogadók szövetsége ügyvezető elnöke. Az eszmecserén a hazánkban, a század 30-as, 40-es éveiben már virágzó üdülési forma megújításáról tanácskoztak. A résztvevők tájékoztak a falusi turizmus nyújtotta lehetőségeket magas szinten kihasználó országok, az NSZK és Ausztria tapasztalatairól is.

Hazánkban mintegy 120 faluban fogadnak vendégeket, ám ahhoz, hogy a meglévő, de kihasználatlan adottságokat hasznosítani tudják, fejleszteni kellene a községek infrastruktúráját, szükség lenne az állam további támogatására is. Jelentős szerepet vállalhatnának a tsz-ek, az állami gazdaságok, az ÁFÉSZ-ek vendégszobák építésével, az étkeztetés megszervezésével, különféle turistacsalogató programokkal. Ez helybeli munkaalkalmat és jövedelemkiegészítést is jelentene. A tanácskozáson elmondták, hogy tervezik, elkészítik a falusi vendégfogadók kiadó szobáinak katalógusát. Azok, akik a kiadványban még szerepelni kívánnak a Magyar Falusi Vendégfogadók Szövetségénél, Budapest, Pf.: 6. 1360 címen jelentkezhetnek.

– December 5-én 14 óra 30 perckor – az Irgalmasrend működésének betiltása óta először – Brian P. O'Donnel O. H. (Róma) prior generálisa tart előadást az alábbi címmel: „A kórház, mint a vallási és emberi érték kifejezője”. Az előadás helye: ORFI Lukács Klub, Budapest II. kerület, Frankel Leó u. 25–27.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | December 4: Barbara

Lengyel–magyar szolidaritás

Lengyel, magyar két jó barát,
Együtt szorítja Barbarát!

(Polak, wenger dva bratanki,
Do szklanki i Barbaranki!)

Rablót keresnek

Cegléden, pénteken délelőtt tízkor a Batthyány út és Kéz utca kereszteződésében egy ismeretlen férfi leütötte a ceglédi ügyvédi munkaközösség pénztárosnőjét; kézitáskáját másfél millió forint készpénzzel és takarékkönyvvel elvette. A támadó ezután a helyszínről elmenekült. Az elkövető személyleírása:

körülbelül 180–185 cm magas, erős testalkatú, 20–25 év közötti férfi, aki a bűncselekmény elkövetésekor a fején fekete kötött sápadkát viselt. Az álla és szája fekete vagy barna színű sállal volt eltakarva. Háromnegyedes, zöld színű katonai mikádót vagy pufajkát viselt, amelynek jobb oldali mellrészén címke látható ismeretlen felirattal. Sötét nadrágot viselt, és a lábán sötétbarna bőrcsizma volt. Az elrabolt táskája leírása: körülbelül 30x50 cm, összehajtható szürke bőrtáska, amelyben benne volt a Balcsóné nevére kiállított személyi igazolvány is.

A táskák különös ismertetőjele, hogy egyik oldalán hajtóka és alatta három patent van. A nyomozás érdekében a rendőrség kéri azoknak a szemtanúknak a jelentkezését is, akik Cegléden délelőtt 9.45 és 10 óra közötti időben az Ady Endre és Kőztársaság út környékén láttak egy olyan 18–20 év körüli férfit, aki fehér tépőzáras sportcipőt viselt, sötét nadrág és dzseki volt rajta, fején világos színű sápadka, amely alól hosszú szőke haj látszott. Fialatos, lányos arcú. Ugyancsak kéri annak a két 14–15 éves korú kislánynak a jelentkezését is, akik ebben az időben ott tartózkodtak az Ady Endre utcában, dohányoztak, és felfigyeltek egy futó férfialakra. Kéri azokat, akik a bűncselekménnyel kapcsolatban bármilyen információval vagy adattal rendelkeznek, értesítsék a rendőrséget.

Hol van Roland?

A napokban közölte a Magyar Rádió, hogy Antoniewicz Roland Prágában kért a magyarok ellen katonai „segítséget”. Ha Roland magyar állampolgár volna, talán el lehetne ítélni HAZAÁRULÁSÉRT. De mert lengyel, ki kell toloncolni Magyarországról.

Ezt már akkor meg kellett volna tenni, amikor nyilas röpiratokat készített. A felelősségrevonás elmaradt. S el a kitoloncolás is. Mindez felveti a kérdést bennem. Vajon nem központi szervezés volt-e Roland működése?...

Ha történetesen magam készítettem volna e röpiratokat, kértem volna cseh segítséget saját népem forradalma ellen, hol lennék most? Miért tűri a kormány és a pártok, hogy egy örült szabadon tevékenykedjék? Vagy kórházban (elmeosztályon), vagy országon kívül a helye.

Egyszer már volt nyilas hatalom Magyarországon, volt olyan ember is, aki külföldi segítséget kért egy forradalom ellen. Ma mindkettőt Roland kívánta volna megvalósítani... Társasága jó nevet választott. Nomen est omen.

(stoffán)

A városé lett a pártvagyon

Baján és vonzaskörzetében a Magyar Szocialista Pártnak több mint 300 bejegyzett tagja van. A tagság minden hétfőn találkozik, amikor megbeszélik a tennivalókat. Az MSZP Ideiglenes Területi Szervezőbizottsága legutóljára a tagszervezés tapasztalatairól számolt be, s a kollektív döntés értelmében megállapodtak abban, hogy december 4-én újabb találkozóra kerül sor, amikor megválasztják a párt regionális választmányát, valamint az 5–7 tagú elnökséget. A pártforumokon megvitatták: mi legyen az MSZMP székházzal, a pártvagyonnal. Döntő többséggel javasolták: a városi tanács vegye át a székházat, s legjobban belátása szerint hasznosítsa közcélokra. Ennek megfelelően december 1-ig előre elkészített leltár szerint átvette a város a volt MSZMP kezelésében lévő ingatlanokat és ingóságokat. A hasznosításra is terv készült, ebben végleges döntés a december 21-i tanácsülésen születik a különböző pártokkal való egyeztetés után. Eszerint a volt pártszékházba kerülne a megyei tanács kihelyezett hivatala, az APEH városi hivatala, a Kecskeméti levéltári anyag, s bérleményt kapna az MSZMP utódpartja is. Elképzelhető, hogy más pártok is bérbe vehetnek egy-egy helyiséget. Távlati tervként szerepel, hogy az 1991-re megalakuló megyei bírói kollégium outhona lesz a székház. A körzeti pártvezetők is tesznek javaslatot a decemberi tanácsülésen. Ezekből délszláv nemzetiségi klubot, tornatermet, körzeti orvosi rendelőt, kulturális központot alakítanak ki, s lenne olyan helyiség, amelyet az egyház kapna vissza. Természetesen mindenhol meg lenne a lehetőség arra, hogy a különböző pártok is használhassanak egy-egy helyiséget.

Kilencmillió éves majomember

Kilencmillió éves előemberi koponya maradványaira bukkant Görögországban egy francia–görög paleontológus expedíció szeptemberben. A tudósok szeretnék a John-Paul nevet adni a majmok és az emberszabású lények közötti hiányzó láncszemet képviselő távoli ősnöknek, aki közel öt és fél millió évvel élt előbb, mint Lucy, az eddig ismert legkorábbi emberszabású lény. Louis de Bonis professzor szerint bizonyos, hogy John-Paul emberszabású lénynek tekinthető, hiszen fogai és csontrendszere lényegesen különbözik a majmokétól. A szeptember óta végzett vizsgálatok azonban kevésnek bizonyultak ahhoz, hogy kiderítsék: ősapánk két lábon járt, avagy ehhez a művelethez igénybe vette-e mellső végtagjait is. A lelet azért rendkívül jelentős, mert bizonyítja, hogy az emberi törzsféjlődés sokkal lassabban ment végbe mint eddig sejtettük, s a majmok és az emberszabású lények szétválása több mint kilencmillió évvel ezelőtt zajlott le. John-Paul „keresztapja” – ugyanúgy mint Lucy-é – a Beatles volt: Lucy azért kapta nevét, mert az Eitopiában kutató tudósok éppen a „Lucy in the sky with diamonds” című Beatles-dalt hallgatták, amikor az „őreg hölgy” maradványaira bukkantak, John-Paul pedig az együttes két jeles tagjának – John Lennon és Paul McCartney – keresztneveit kapta meg.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs(72)	41-580
Szekszárd(74)	16-277
Dombóvár(74)	66-779
Paks(75)	11-173
Tolna(74)	40-476
Gerjen(75)	37-060

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

A „Kultúrával a környezetért” alapítvány pályázatot hirdet a környezetvédelem, az emberi kultúra és a környezetvédelem, természetszeretet szoros kapcsolata népszerűsítése céljából. A pályázaton részt vehet bármely magyar állampolgár, a fenti témakörben 1989. november 1. – 1990. január 30. között publikált művel. Pályadíjak: I. díj: 10 000 forint, II. díj: 5–5000 forint. A pályázattal kapcsolatos részletes információk kérhetők a Szegedi Informatikai Rt. budapesti irodájától: telefon: 1847-881, Darázs Erika. A pályázatra beküldhető bármely (megjelent) riport, újságcikk, irodalmi alkotás, vagy rádió- illetve tv-műsor (szalagon), 1990. január 30-ig, a következő címre: Környezetvédelmi Információs Klub, 1148 Budapest, Őrs vezér tér 20. VHI. 35.

Az Alapítvány Kuratóriuma – publicisztikai szakemberek bevonásával alakított – zsűri által elbírált pályamunkák alapján az eredményt a napilapokban hozza nyilvánosságra 1990. február 28-ig. Ünnepélyes díjkiosztás 1990. március 14-én.

APRÓHIRDETÉS

Súlyos lelki problémáim kezelésére jól felkészült, lelkiismeretes szakorvost keresek, Győrtől Budapestig, magánúton. „PSYCHO” jellegre a kiadóba.

Nyolc éves AVIA új motorral eladó. Szekszárd, Tartsay u. Halbólt. Telefon: 74/11-600.

2,40 m-es szobafenyő eladó. Érdeklődni: 74/14-574-es telefonon, Szekszárd, Remete u. 45.

Gyakorlattal rendelkező fizika, matematika szakos pedagógust felveszünk. 1. Sz. Általános Iskola, Szekszárd, Garay tér 9.

40 éves nő házastárs és egyben segítő társ lenne egy munkáját szenvedélyesen szerető, de széles látókörű, érzelmeiket sem nélkülöző, diplomás férfinak. „Nyugalom, szeretet” jellegre.

Hatoslottóra szuper variáció! 45 szám 105 szelvényen! 2 csoportból 6 szám kihúzásakor garantált 6-os találat! Ára: 380 forint.

Ötöslottóra 90 szám variációja mindössze 86 szelvényen! 1 favorizált szám kihúzásánál már garantált megtérülés! 4-nél 5-ös eséllyel Ára: 440 forint.

Totóra 14 fix nélküli vezetékes totókulcs! 0.13.0–13.0.0 indexre, 140–8960 forint befizetésre, 7 vezetésnél már 13-as eséllyel! Teljes garmitúra: 350 forint. Megrendelés csekken vagy utánvétellel. Fehér Attiláné, Pécs 7634 Kővirág 37.

Büfféhez és fagyaltozóhoz szükséges felszereléssel vállalkozásba társulnék. Tel.: 157-5819.

Hat darab hízó eladó, januári vágásra előjegyezhető, ugyanitt Trabant Combi eladó. Vass Sándor, Várdomb, Római utca 12.

Eladó sürgősen összkomfortos, generációs

családi ház Velence mellett. Panzióknak is alkalmas. Cím: Pálinskáné 2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

Keresek olyan személyt, aki vállalja angol-német-francia nyelv oktatását alapoktól, levelezéssel, honoráriumért. Cím: Pálinskáné 2490 Pusztaszabolcs, Jókai u. 12.

Trabant motor 9 éves, komplett, felújításra eladó. Telefon: 74/16-963 17–19 óráig naponta.

Eladó 1990. év végi beköltözéssel Szekszárd, Béni B. 67. III/10. sz. alatti 2 szobás összkomfortos lakás. Érdeklődni a fenti címen vagy a 74/11-712-es telefonon 18 óra után.

Figyelem! Megütheti szerencséjét, ha nálam rendel lottó-kombinációt. 1000 Ft-ért jelentkezés alapján utánvétellel küldök önnek 2 db egyformán szerencsés kombinációt a megfelelő tájékoztatókkal és információkkal. Mindenkiel szerződést kötök. Ha négyes vagy ötös, ill. 5+1-es vagy hatosfogata van, 10%-ot kérek, ill. 5+1-es vagy hatosfogata van, 10%-ot kérek, ha pedig maximum 8 hét alatt nagyobb találatot nem ér el, visszafizetem a kombináció vásárlási árát (1000 Ft-ot), még akkor is, ha az alacsonyabb találatok által hozott nettó nyereséységgel többszöröse is a bruttó költségnek. Leveleket: „LOTTÓ” jellegre a Magyar Hirdetőbe, Veszprém, Kossuth u. 6.

Egyedülálló idős személlyel eltartási szerződést kötök, havi járadékot fizetnek balatoni, budapesti házáért, lakásért. „Nyugodt időskor” 7081 Símontornya, Pf.: 35.

4 m³ bükk-rönk és körfűrész 380 V-os motorral eladó. Érdeklődni hét végén: Bajkai Ferenc, Bonyhád, Benczúr u. 40.

150 m²-es gázfűtéses új családi ház eladó. Bajkai Ferenc, Bonyhád, Benczúr u. 40.

Figyelem!

Rövidesen megjelenik a Magyarok hetedik száma! Versek, novellák, tanulmányok és szociográfiák hazai és külföldön élő magyarok tollából, hazai és külföldön élő magyar olvasóknak.

Magyarok, keressétek a Magyarok-at!

KÖZLEMÉNY

A Babits Kiadó Kft. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. sz. tulajdonosai közzéteszik, hogy a Kft. 1989. november 22-én hozott döntése alapján részvénytársasággá alakul át.

Az átalakulás célja, hogy a kiadó pénzügyi, gazdasági bázisa tovább növekedjék, Beke Imre amerikai befektető a Kiadó rendelkezésére bocsátja New York-i irodáját és raktárhelyiségeit. A fejlesztéssel egy olyan nemzeti kiadó kialakítását tervezik, amely az egyetemes magyar művelődés céljait szolgálja. Az USA-beli iroda működtetésével létrejön annak lehetősége is, hogy a Kiadó az USA területéről jelentős mennyiségű bér-munkát vállaljon.

Az átalakítás a zártkörű alapítás szabályai szerint megy végbe. Az átalakítási terv főbb adatai:

A jogutód részvénytársaság alaptőkéje 650 000 000,- Ft, azaz hatszázötvenmillió forint, amely 65 000 db 10 000,- Ft, azaz tízezer forintos névértékű bemutatóra szóló részvényre oszlik. A tervezett átalakulás vagyommérete:

Pénzeszközök	706 000
Követelések	—187 000
Vásárolt készletek	703 000
Egyéb aktívák	352 462 000
Befektetett eszközök	295 620 000
Állóeszközök bruttó értéke	890 000
	650 194 000
Források	32 133 000
Saját vagyon	618 061 000
	650 194 000

A vagyon a könyvvizsgáló által jóváhagyott adatokon alapul. A részvénytársaság új elnevezése:

Babits Magyar–Amerikai Kiadó Részvénytársaság.
A részvénytársaság időtartama határozatlan. Az átalakulás során létrejövő ugyanazon székhelyű Babits Magyar–Amerikai Kiadó Részvénytársaság a Babits Kiadó Kft. teljes körű jogutódja lesz.

Az átalakulás az 1989. évi XIII. törvény előírásainak megfelelően történik, ezért kérik az érdekelteket, hogy a Kft.-vel szemben fennálló esetleges követeléseiket a hirdetmény közzétételétől számított 30 napon belül jelentsék be a Kft. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. sz. címére.

Szekszárd, 1989. november 21.

Dr. Károly István
ügyvezető igazgató

INÍVÖKER KFT

Butik helyett

SUPER BÁLA-GÁLA

Pécsen a Helyőrségi Clubban

(Kossuth L. u. 13.) 1989. XI. 29–XII. 6-ig.

Naponta 10–18 óráig

Szombaton: 10–14 óráig.

Tréningruháktól az alkalmi ruháig
óriási választék, nyugati divat szerint.

Szabadidő ruhák: 490–890,- Ft-ig.

Reklámórák: 125,- Ft-ért.

Várjuk Kedves Vásárlóinkat.

DÁTUM

Egy falat fal sastáskában

Aki most azt hiszi, hogy a cím csupán kitalálás műve, bizony, alaposan téved. A montreali Terry Adler, akinek a neve magyarul annyit tesz: Sas, amikor meghallotta a berlini fal bontásának hírére, fogta a táskáját, s odarepült – vélhetőleg nem saját szárnyain. A helyszínen összegyűjtött egy bőröndre valót az eddigi bontásból, majd zsákmányával visszautazott a kies Kanadába. A falatnyi fal további sorsa is ismeretes: mivel Adlernek drótnélküli telefon-üzlete van, minden bevőjének adjándékkul ad a sztálinista morzsalékból.

Mondhatnánk, hogy az ötlet – a vasfüggöny eredeti és hitelesített darabjainak kiadás után már – nem új, ráadásul egy-egy darabkáról az sem bizonyítható, hogy valóban onnan származik-e, ahonnan a kereskedő állítja. Ez azonban legkevésbé sem zavarhat bennünket, hiszen a középkorban igen eredményesen adtak el több tonnányi fát azzal a címkézéssel, hogy az Krisztus keresztjének forgácsa. Másrészt a derék Terry még pénzt sem kér az általa minden készülékhez izléses kis csomagban adott törmelékért.

Az élelmesség látán felcsillanó mosolyunkon kívül is megérdemli a pártolást ez a gondolat. De szép is lenne, ha azt a falat apránként elhordanák, s mellé tennek keleti szomszédunk bölcs intencióinak nyomait: földgyaluk részeit, a conductor képeit, műveit, s főleg a szellemét. Még az sem baj, ha ez utóbbi nem mindig tárgyiasul, csak vigyék már. S lehetőleg előbb, mint ahogy az átlagmagyar telefonhoz jut – drót nélkül...

Töttös Gábor

A Független Rendőrszakszervezetet, a belügyi dolgozók érdekvédelmi, érdekképviseleti szervezetét alakította meg Siófokon, a BM üdülőjében 3200 szakszervezeti tag képviseletében száznál több küldött. Megvitatták a szervezeti szabályzatot, a programtervezetet, és megválasztották a tisztségviselőket. A program a munkakörülmények és munkafeltételek javítását, a pályán való haladás esélyegyenlőségének a biztosítását tűzi ki célul, s leszögezi, hogy a pályára való bekerülés, a szakmai előmenetel, az anyagi, erkölcsi megbecsülés feltétele a szakmai felkészültség, az emberi, erkölcsi alkalmasság legyen.

– Vasárnap robbanás történt és tűz ütött ki egy lövészklubban Brüsszel elővárosában. Tizenkét ember meghalt, két személyt súlyos égési sebekkel szállítottak kórházba. A robbanást egy eltévedt golyó okozta: ekkor negyven személy tartózkodott a klub 109 ló pályáján. A golyó lángra lobbantotta a hangszigetelő falat és a földre szóródott lópormaradványokat, az „tűzgöbhatást” váltott ki.

– Éles hangon bírálta az állami és párt-szervek tevékenységét és korszerűsítéseket sürgetett Ceausescu, az RKP főtitkára. (Az igazi hír persze ennek a fordítottja lenne...)

– A bukaresti lengyel nagykövetségen a néhány ezres romániai lengyelség képviselői számoltak be a bukovinai négy lengyel falucska lakóinak tarthatatlan helyzetéről, a nemzetiségi jogok, a szervezkedés, az iskolázatlanság, az utazási lehetőség teljes hiányáról.

– Csehszlovákiában szombaton megkezdődött a Népi Milícia (Munkásország) fegyvereinek átszállítása a hadsereg lakta-

nyába. Az akciót vasárnap estére fejezik be.

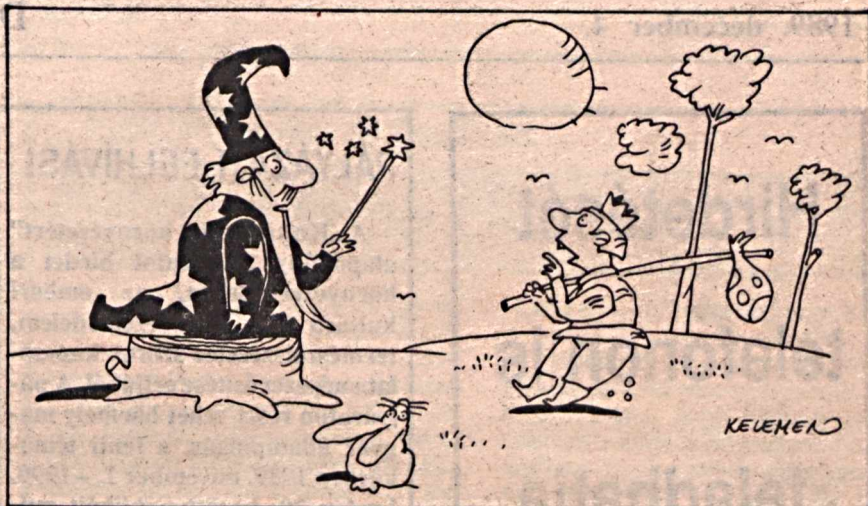
– Vizsgálati fogságban van vasárnap óta három egykori vezető beosztású NSZEP-funkcionárius. Günther Mittag és Harry Tisch, valamint Gerhard Müller őrizetbe vételét azért rendelte el az államügyészség, mert az ügyükben folytatott nyomozás során megerősödött a gyanú, hogy „hivatalukkal visszaélve súlyosan megkárosították a népi tulajdont és a népgazdaságot”. Ugyancsak őrizetbe vették Hans Albrechtet, a Suhl megyei NSZEP-bizottság volt első titkárát és Walter Wolfot, a Suhl megyei lakásépítő kombinát igazgatóját. Őket „szocialista tulajdon hűlen kezelésével, illetve hűtlen kezelésre való felbujtással” vádolják.

– Szombaton hatszáz bejelentés érkezett az Alfred Herrhausen, a Deutsche Bank elnöke ellen elkövetett gyilkos merénylet ügyében. A rendőrség eddig még nem lelt úgynevezett forró nyomra. A nyomravezetőknek a hatóságok négy-millió márka jutalmat ajánlottak fel.

Az „Amerika Hangja” Varsóban

Hétfőn több mint egy óra és negyven perces közös műsort sugároz a lengyel rádió első műsora és a washingtoni Amerika Hangja rádió, amely a két ország gazdasági együttműködésével foglalkozik. A rádió igazgatója a közös adásban bejelentette varsói állandó képviseletük megnyitását, amely az első lesz Kelet-Európában. Az Amerika Hangja és a lengyel rádió ezúttal másodszor sugároz közös műsort, az első Lech Walesa az amerikai kongresszusban elmondott beszéde volt.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELLIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELLIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.

Jó tett helyében jót várj...

– Sajnálom kis királyfi, de a mai gazdasági helyzetben csak egy kívánságot tudom teljesíteni!

Nicaragua és Kuba

A Szovjetuniót félrevezették

A Szovjetunió nagyobb veszélynek tartja a német egyesülést, mint amerikai csapatok európai állomásoztatását – mondta tv-nyilatkozatában Baker. A csúcstalálkozóról elmondta, hogy immár barátiak a kapcsolatok a két nagyhatalom között, de figyelmeztették a szovjet felet: mindenek vége szakadhat, amennyiben a Szovjetunió erőszakkal beavatkozna Kelet-Európában. A két ország kapcsolatai immár egészségesek, a találkozó „építő és termékeny” volt, Bush és Gorbacsov között igen jó személyes megértésre is van lehetőség. A német kérdéssel kapcsolatban kiemelte Gorbacsov szavait: a kérdést majd a történelem dönti el, s hozzátette: az amerikai nézet szerint

az egyesülésnek fokozatosan kell megvalósulnia. „Korai lenne a kelet-németek szabad utazási jogától egy-szerre az egyesülésig ugrani”. Baker szerint a START-egyezmény megszületéséhez mindkét oldalról politikai akaratra van szükség a régi keletű akadályok felszámolásához. Amennyiben ez az akarat megvan, a júniusi csúcstalálkozó után további 4-5 hónapra lesz szükség a szerződés megfogalmazásához, s azt 1990 végén aláírhatják. Az elnökhöz hasonlóan Baker is megerősítette: véleményük szerint Nicaragua és Kuba a szovjet szándék ellenére szállít fegyvereket a salvadori felkelőknek, s a kérdésben a Szovjetuniót is félrevezették.

Élő lánc a demokráciáért

Több százezer ember vett részt vasárnap délelőtt az NDK 5 országos főútvonalán mentén kialakított élő lánc létrehozásában, így fejezte ki eltökéltségét a demokratikus változások és megújulás támogatására. Az egymás kezét fogva negyedórán át láncot alkotó emberek mögött transzparensek és plakátokon követelte a lakosság a korrump vezetőket felelősségre vonását, a hatalmi visszaélések maradéktalan foltárását. Az akciót az Új Fórum és a Bűnhődés jegye elnevezésű egyházi csoport szervezte. A hétvégén éhségsztrájkba léptek a bautzeni büntetés-végrehajtási intézet túlnyomórészt politikai – elítélte. Azonnali közkegyelmet, a BTK számos paragrafusának eltörlését, a börtönben végzett munkáért járó ellátmány fölemelését, a koszt javítását követelő bautzeniekhez vasárnap csatlakoztak a waldheimi, a wriezeni és a berlini büntetés-végrehajtási intézet foglyai is.

– Venkataraman köztársasági elnök előtt szombaton letette a hivatali esküt Visvanath Prapat Szingh, India új miniszterelnöke. Az 58 éves politikai előző nap kapott kormányalakítási megbízatást az államfőtől.

Oszták korlátozás

Ausztriában a szombatra virradó éjszaka zavartalanul sikerült bevezetni a teherautó-forgalom széles körű korlátozását. A fél éve meghirdetett és most érvénybe lépett rendelkezések szerint este tíz órától hajnali 5 óráig az ország nyugati felében lévő autópályákon és az ezeket összekötő és velük párhuzamos más utakon a 7 és fél tonnánál nagyobb összsúlyú teherjárművek csak akkor közlekedhetnek, ha fel vannak szerelve az új, szigorú oszták szabványok szerinti zajtompító berendezéssel. A tilalom alól csak a közszolgálati és a romlóanyag árukat szállító autók mentik fel.

Holnap
számunkban
olvashatják

egy lakás-számtanpélda
megoldását